



FEDERACIÓ
CATALANA
D'ENTITATS
CORALS

*a quatre*veus

Núm. 34



Catalunya Coral 2011

Adreces

Federació Catalana d'Entitats Corals

Via Laietana 54, 2n. Despatx 213
08003 Barcelona
Tel. 932680668 – Fax 933197436
E-mail: fcec@fcec.cat
<http://www.fcec.cat>

PRESIDENTA
Montserrat Cadevall i Vigués
presidencia@fcec.cat

VICEPRESIDENT
Lluís Gómez

SECRETARI
Joan Jordana i Ollé

TRESORER
Josep M. Martínez i Colàs

VOCALS
Toni Prat
Maria Josep Udina

CAP DE L'EQUIP TÈCNIC
Ramon Vilar
ramonvilar@fcec.cat

CAP DE L'EQUIP TERRITORIAL
Jaume Gavalrà

EQUIP TÈCNIC
Xavier Baulies
Emili Fortea
Dolors Ricart
Montserrat Rios
Ramon Vilar

COOPTATS
Manuel Cabero
Joan Manuel Cintora
Enric Genescà
Enric Navàs

DEPARTAMENT DE GREGORIÀ
Pep Quintana

EQUIP TERRITORIAL
BAGES-BERGUEDÀ
Carme Quintana
bages-bergueda@fcec.cat

BAIX LLOBREGAT
Jaume Gavalrà
baixllobregat@fcec.cat

BARCELONÈS
Mar Pujol
barcelones@fcec.cat

Entitat escollida membre del
Consell de l'Associacionisme i
el Voluntariat de Catalunya en
representació de l'àmbit cultural

CAMP DE TARRAGONA
David Molina
camptarragona@fcec.cat

COMARQUES DE GIRONA
Antoni Amorós
comarquesdegerona@fcec.cat

MARESME
Montserrat Grau
maresme@fcec.cat
OSONA-RIPOLLÈS-CERDANYA
Montserrat Orriols
osonaripollescerdanya@fcec.cat

PENEDÈS-ANOIA-GARRAF
Pau Carol
penedesanoiagarraf@fcec.cat

TERRES DE LLEIDA
Divina Melé
terresdelleida@fcec.cat

TERRES DE L'EBRE
Emili Miralles
fcecterresdelebre@gmail.com

Joan Serra
valles@fcec.cat

Europa Cantat

Sante Fornasier, president
Sonja Greiner, secretària general
Weberstr. 59a-D-53113 Bonn
Tel. +492289/25663
Fax +492289/25668
info@europacantat.org
<http://www.europacantat.org>

IFCM

International Secretariat
Michael J. Anderson, interim
president
UIC Dep. of Performing Arts
1040 W Harrison St Rm
L018, MC255, Chicago IL
60607-7130
Tel. +1(312)996-8744
Fax +1(312)996-0954
mjanderson@ifcm.net
www.ifcm.net

EMC - European Music Council

Timo Klemettinen, president
Weberstr. 59a
Haus der Kultur
D-53113 Bonn, Germany
Tel: +49 228 966996-67
Fax: +49 228 966996-65
E-mail: dudt@emc-imc.org
www.emc-imc.org <<https://owa.ajsabadell.cat/exchweb/bin/redirect.asp?URL=http://www.emc-imc.org>>

Consell Català de la Música

Josep M: Busquets
Gran Via de les Corts Catalanes 608,3r
08007 Barcelona
Tel. 934875417
Fax 934875416
ccmusica@suport.org

FOCIR - Federació
d'Organitzacions catalanes
internacionalment reconegudes
Mònica Sabata, presidenta
Via Laietana, 54, 2n.
Despatx 213 - 08003 Barcelona
Tel.932690540 Fax 93 3197022
E-mail: secretaria@focir.cat
Web: www.focir.cat

Sumari

Editorial	4	Parlen els directors	58
Què hem fet?	5	Òscar Boada	
XIV Catalunya Coral		Articles	67
Fira de Manresa		La cançó popular catalana (IV)	
Primer aniversari consagració Sgda. Família		Homilia de Mn. V. Miserachs	
Hem col·laborat	16	Calaix de Música	78
Concert de l'11 de setembre		Llibre: Requetetxec	
Concurs "Europa i els seus cants"		Editorials musicals	
Música al Museu d'Art Modern		Altres edicions	
Hem participat	18	Coses que passen	83
XI Jornada de FOCIR		Concert amb solo d'helicòpter	
Congrés europeu del voluntariat		Tarragona Pécs girls	
Què fem?	21	Ai, les traduccions!!!	
Cursos direcció coral 2011-2012		Entretencors	84
Assemblea 2012		Encreuats musicals	
47es. Jornades de Cant Coral			
Carnet del cantaire			
Demarcacions	25		
Baix Llobregat			
Barcelonès			
Comarques de Girona			
Terres de l'Ebre			
Terres de Lleida			
Vallès			
Equip tècnic	33		
VI Fòrum de directors			
IV Trobada de grups de Cant Gregorià			
Europa Cantat	39		
Assemblea a Torino			
Festival Europa Cantat, Torino 2012			
IFCM	40		
IX Simposi Mundial de Cant Coral			
Asemblea 2011			
Dia Mundial del Cant Coral			
Cor Mundial Jove			
Consell Europeu de la Música	44		
Assemblea 2011			
Més sobre el món coral	46		
Cantem "El Messies"			
Musica Reservata			
Victoria 400			
"Bach zum mistsingen". Cantates			
Tesi doctoral sobre Cant Coral Infantil			
Obres corals de F. Mompou			
Premis Ateneus 2011			
Certamen Coral de Tolosa			
Cor de Teatre: Operetta			

aquatrevus és una publicació de la Federació Catalana d'Entitats Corals

Taula de redacció: Montserrat Cadevall, Jaume Gavaldà, Maria Josep Udina.

Correcció lingüística: Joan Benito.

Secretària de redacció: Bàrbara Anglí.

Fotografies: arxiu de la FCEC, de les demarcacions, de les corals i de cantaires. Montserrat Cadevall, Jaume Gavaldà, Lluís Garcia Lluís (fotògraf coraler), Divina Melé i M. Josep Udina.

Entretencors: Pep Solé.

Portada: Concert de Catalunya Coral 2011 a Premià de Dalt: Capella de Música Burés, de Castellebell i el Vilar..

La FCEC i la revista "aquatreveus" no comparteixen necessàriament l'opinió dels autors dels articles signats.

Compaginació i impressió de la revista en paper: Gràfiques Barfar S.L.
Edició i maquetació pdf: M. Josep Udina.

Amb el suport de la Generalitat de Catalunya

aquatrevus és membre de l'APPEC (Associació de Publicacions Periòdiques en Català)

Editorial

El primer quadrimestre d'aquest curs ens ha proporcionat una intensa activitat coral: des d'una nova edició del festival Catalunya Centre fins al concert commemoratiu de l'Onze de Setembre al Palau de la Música Catalana, la recuperació de l'*Himne a les Nacions Unides*, el Festival "Europa i els seus cants", el cicle Catalunya Coral, l'inici dels cursos de direcció, els concerts al Meam, concerts simfonicocorals a l'Auditori i al Palau, activitats de les corals, concerts de Nadal, concerts d'aniversaris, intercanvis... I també es reben cada cop més peticions relacionades amb activitats ben diverses de les corals. Tots aquests factors són exponents de la gran vitalitat del cant coral a Catalunya.

Ja fa un quant temps, però, que estem immersos en una crisi, una nova crisi que afecta a tots els nivells; directament o col·lateralment, tots en sortim afectats i moltes entitats estem perdent finançament i ajudes. Tanmateix, la nostra resposta en cap cas no ha de ser la depressió o la renúncia a la important tasca que estem fent des dels cors. La situació actual ens ha de menar a una reflexió i a treure'n conseqüències positives i noves formes de desenvolupar el cant coral. Tal com deia Albert Einstein, "la crisi porta progressos... És de les crisis que neix la inventiva... Sense crisis no hi ha desafiaments... Hem de treballar de valent". Fins ara s'han utilitzat molts recursos públics i privats en la construcció d'equipaments culturals; ara cal omplir-los de continguts. Nosaltres podem oferir programacions i intentar subscriure convenis. I hem de ser creatius per aconseguir mitjans econòmics, en un moment que ni les administracions ni les obres culturals de les entitats financeres no donaran el suport de què fins ara hem gaudit. Cal potser pensar en petits finançaments i, per què no, proposar -tal com ja existeix a Itàlia-, que cada contribuent pugui indicar en la declaració de la renda a qui vol que vagi destinat el percentatge corresponent a finalitats socials fent-hi constar el NIF del beneficiari.

En el dia a dia de la nostra tasca, però, hi ha uns principis bàsics que no podem oblidar mai i uns objectius que cal aconseguir, com ara:

- hem d'oferir qualitat,
- hem d'implicar els joves en el cant coral,
- hem de tenir sempre present la cultura del nostre país,
- hem de treballar per augmentar el nostre patrimoni,
- hem d'incrementar el públic i treballar per rejuvenir-lo.

L'any 2012 és l'any internacional de la Intergeneracionalitat. Molts dels cors de la FCEC som una clara mostra d'una activitat que comparteixen persones d'edats ben diverses. Com a exemple, tenim el concert de Nadal d'un cor que el mateix dia 1 de gener va aplegar cantaires de quinze a més de setanta anys, precedits per la intervenció dels cors infantils de l'entitat. Us animem a compartir les vostres experiències en aquest camp i ens en farem ressò al FcecNotes.

Montserrat Cadevall
Desembre del 2011

Què hem fet?

Catalunya Coral

Acabem de celebrar en onze localitats del país la catorzena edició del cicle Catalunya Coral, en el qual han participat trenta-sis corals.

Any rere any, augmenta el nivell musical i artístic de les entitats i cada vegada hi ha més corals que manifesten el desig de participar-hi. Com sabeu, les entitats que organitzen el concert a la seva localitat són triades per torns, i les corals participants les elegeix cada demarcació.

Amposta, 15 d'octubre

El primer concert del cicle Catalunya Coral d'aquest any va tenir lloc a Amposta, al Teatre-Auditori La Lira Ampostina, seu de la important entitat musical del mateix nom.

La coral organitzadora del concert corresponent a la demarcació de la FCEC de Terres de l'Ebre va ser la Coral La Lira Ampostina. Sota la direcció de Núria Francino, i amb l'acompanyament al piano de Francesc Rius, va interpretar la *Suite mallorquina* del compositor català Josep Navàs. Aquesta obra és una harmonització sobre cants del folklore mallorquí per a cor i piano.

Les corals participants en el concert van ser les següents:

- La Coral Sant Cugat, de Sant Cugat del Vallès, dirigida per Tomeu Quetgles, que va interpretar peces del segle XVI i de compositors contemporanis i va acabar la seva actuació amb la cançó "Molt lluny d'aquí" de Josep Prenafeta, compositor català mort aquest any.
- La Coral Terpsícore, de Sant Quintí de Mediona, que va interpretar, entre d'altres, una cançó harmonitzada per Francesc Vila, també mort aquest any, i diverses harmonitzacions d'obres de la Nova Cançó.

Van ser presents en aquest concert diversos regidors de l'Ajuntament d'Amposta, el delegat de la Demarcació de Terres de l'Ebre, Emilio Miralles, i el cap de l'Equip Territorial de la FCEC, Jaume Gavaldà.



Per acabar el concert, les tres corals van interpretar conjuntament "La dama de Mallorca", "A l'horta del meu pare", "El ball de sant Ferriol" i "Senyor sant Jordi", aquesta darrera obra com a homenatge a Francesc Vila.

Camprodon, 15 d'octubre

El mateix dia i a la mateixa hora del concert d'Amposta es va celebrar una altra audició del cicle Catalunya Coral. En aquesta ocasió, el lloc escollit va ser el monestir de Sant Pere de Camprodon, joia del romànic català.

La coral organitzadora d'aquest concert, corresponent a la Demarcació de la FCEC d'Osona-Ripollès-Cerdanya, era la Coral Camprodon, que va actuar com a amfitriona. Dirigida per Margarida Guardiola, va interpretar un programa que contenia cançons romàntiques i peces d'autors argentins, bascos i catalans.

Les corals participants en el concert van ser les següents:

- Coral Les Veus de Gualba, d'aquesta població vallesana. Dirigits per Josep Maria Alpiste i amb l'acompanyament instrumental per part de cantaires en algunes peces, van interpretar un cor d'òpera i cançons tradicionals i d'autor, entre les quals destacaven una obra de la Nova Cançó i una altra referent al poble d'origen: "Camí de Gualba", harmonitzada pel director.
 - Contrapunto Vocale, de Barcelona, que va presentar un programa integrat per espirituals negres i obres corals de pel·lícules, sota la direcció de Josep Benet.
- Van assistir-hi la regidora de Cultura de l'Ajuntament de Camprodon, la presidenta de la FCEC, Montserrat Cadevall, i la delegada de la Demarcació d'Osona-Ripollès-Cerdanya, Montserrat Orriols.



Per finalitzar el concert, les tres corals van interpretar conjuntament les cançons catalanes "A l'horta del meu pare" i "El rossinyol", i el "Brindis" de Mozart.

Castelló d'Empúries, 16 d'octubre

Cada dos anys, el Departament de Gregorià de la FCEC organitza una Trobada General, que ocupa un dia sencer i en la qual participen tots els grups que formen part d'aquest Departament. Si s'escau en els mesos en què es porta a terme el cicle Catalunya Coral, la Trobada s'hi afegeix com a dotzè concert i com a concert extraordinari. Aquesta circumstància és la que s'ha produït aquest any.¹

¹ A la secció "Equip Tècnic" podeu llegir la crònica d'aquesta trobada.

Les activitats es van iniciar al matí participant amb els cants en una missa que va ser presidida per monsenyor Valentí Miserachs, director del Pontificio Istituto di Musica Sacra de Roma, i que es va celebrar a la basílica gòtica de Santa Maria de Castelló d'Empúries.

Les corals participants en el concert van ser les següents:

- Antics Escolans de Sant Cugat del Vallès,
- Capella de Música de la Tossa d'Igualada,
- Cor de l'Associació dels Amics de l'Orgue de Sitges,
- Cor Gregorià Resurrexit de Castelló de la Plana,
- Coral Antics Escolans de Montserrat,
- Grup de Gregorià de la Parròquia de Santa Maria de Badalona,
- Grup de Cant Gregorià de l'Ateneu de Sant Just Desvern,
- Schola Cantorum de Lleida,
- Schola Cantorum de Terrassa,
- Schola de Cant Gregorià de Sant Miquel de Montblanc,
- Schola Gregoriana de Catalunya,
- Schola Gregoriana de Mallorca, de Porreres,
- Schola Gregoriana de Vilafranca del Penedès,
- Cantaires dels Tallers de Gregorià de la FCEC.

L'Orfeó Vigatà, que dirigeix Benet Camps i Marsal, va interpretar les parts polifòniques.



Aquest gran cor, format per més de cent cinquanta cantaires, acompanyat a l'orgue per Joan Casals i sota la direcció general de Ramon Vilar, va interpretar "Resurrexit, Al·leluia".

Van assistir al concert, al costat de Mons. Valentí Miserachs, la presidenta de la FCEC, Montserrat Cadevall, el delegat del Departament de Gregorià, Josep Quintana, i el cap de l'Equip Territorial de la FCEC, Jaume Gavalrà.

Montblanc, 23 d'octubre

El concert corresponent a la Demarcació del Camp de Tarragona del cicle de l'any 2011 va tenir efecte a l'església de Sant Miquel de Montblanc, una altra esplèndida mostra del patrimoni arquitectònic català, com es pot veure en la fotografia.

La coral que va organitzar el concert va ser la Coral Flor de Lis de Montblanc, que en la seva intervenció va presentar un programa de temes corals de musicals i d'arranjaments per a cor de cançons escrites per cantautors del nostre país, sota la direcció de Joana Cervelló.

Les corals participants en el concert van ser les següents:

- El Cor Iubilo d'Alcanar, que, sota la direcció de Josep Anton Alcoberro, va interpretar un programa integrat per obres d'autors catalans, peces populars de diferents països i havaneres.

- La Coral Renaixença de Sant Boi de Llobregat, dirigida per Pau Jorquera. El programa que va presentar, amb acompanyament de piano a càrrec de Josep Garcia, va ser la suite de sardanes *Com a casa*.

Van ser presents en el concert l'alcalde de Montblanc, la regidora de Cultura de l'Ajuntament, la presidenta de la FCEC, Montserrat Cadevall, el delegat de la Demarcació del Camp de Tarragona, David Molina, el cap de la Demarcació de les Terres de l'Ebre, Emilio Miralles, i el cap de l'Equip Territorial de la FCEC, Jaume Gavaldà.



Per finalitzar el concert, les tres corals van interpretar conjuntament "El cant del poble", "A l'horta del meu pare" i "Senyor sant Jordi".

Sant Quirze del Vallès, 5 de novembre

El concert corresponent a la Demarcació del Vallès es va celebrar a l'Església Nova de Sant Quirze del Vallès i va ser organitzat per la Coral La Il·lustració Artística.

La coral organitzadora, dirigida per Lourdes Garcia i Espinal, va interpretar un programa variat, integrat per melodies populars i poemes musicats, com també harmonitzacions i composicions d'autors dels segles XIX i XX.

Hi van participar les altres corals següents:

- La Coral Pinedenca, de Pineda de Mar, dirigida per Dolors Nogueras i Raig, que va interpretar cançons tradicionals catalanes i basques, una sardana, un poema de Joan Maragall amb música de F. Gluck, una sardana i una cançó alemanya.
- La Capella Polifònica de Girona, que va oferir música del segle XX: de Josep Vila, Javier Busto, Gyorgy Orbán, Romuald Tardowsky i John Rutter. La direcció va anar a càrrec de Pere-Mateu Xiberta i Gómez.



Al final de concert, totes tres corals van cantar "L'hereu Riera", "A l'horta del meu pare" i "Singing all together".

Viladecans, 13 de novembre

El concert de la Demarcació del Baix Llobregat es va celebrar al Teatre Àtrium de Viladecans. L'entitat amfitriona, l'Agrupament Coral La Lira, dirigit per Josep M. Fradera i Gajo, amb l'acompanyament al piano de Marta Boza i Hernández, hi va interpretar cançons d'Arden i Wilson i l'"Himne del mil·lenari de Viladecans", de Frederic Sesé.

Les corals participants eren les següents:

- Coro Vasco Ama-Lur, de Salou, que va cantar tres cançons populars basques, una popular veneçolana i la sardana "L'Empordà", d'Enric Morera sobre el poema de Joan Maragall.
- La Coral Sant Vicenç, de Riells del Fai, que va interpretar obres dels segles XVII, XIX i XX i cançons tradicionals de diversos països. La direcció va anar a cura de Jordi Guri i Saurí.

Premià de Dalt, 19 de novembre

Aquest concert del cicle Catalunya Coral es va celebrar a la Sala de Plens de l'Ajuntament de Premià de Dalt, un edifici de construcció recent que es va omplir per a escoltar l'actuació de les tres corals que hi prenen part.

La coral de la Demarcació del Maresme de la FCEC organitzadora del concert va ser la Coral Primiliana, cor de veus blanques que va actuar en primer lloc. El programa del seu concert incloïa una selecció variada: des d'espirituals negres fins a peces de musicals, i també cançons tradicionals catalanes. La seva directora és Rosa Bel.

Les corals participants van ser les següents:

- La Coral L'Arpa Taradell, dirigida per Pere-Mateu Xiberta, que va interpretar set peces de pel·lícules de diferents autors.

· La Capella de Música Burés, de Castellbell i el Vilar, que va cantar espirituals negres i cançons tradicionals d'aquí i de diversos països, com també cançons de compositors del segle xx.

Van assistir al concert el director del Centre per a la Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Lluís Puig; l'alcalde de Premià de Dalt, acompanyat per la regidora de Cultura i altres regidors; la presidenta de la FCEC, Montserrat Cadevall, la delegada del Maresme, Montserrat Grau, i la delegada del Bages-Berguedà, Carme Quintana.



Per finalitzar el concert, les tres corals van cantar conjuntament tres peces de cant comú: "Més lluny" de Lluís Llach, "La dama de Mallorca", tradicional mallorquina, i "Vull sentir de prop el teu amor" de G. Weis.

Barcelona, 19 de novembre

A l'església de Sant Pacià del barri de Sant Andreu de Barcelona es va celebrar el concert del cicle Catalunya Coral corresponent a la Demarcació del Barcelonès de la FCEC. En va ser l'organitzadora la Coral Sant Andreu.

Les corals van decidir canviar l'ordre d'actuació, i primerament van cantar, davant d'un públic que omplia la meitat de l'església, les dues corals participants:

- La Coral Resson, de Sant Pere de Lleida, que, sota la direcció de Divina Melé, va presentar un programa de peces d'autors catalans i una segona part d'autors sud-americans.
- Prades Cor, de Prades, dirigit per Joan Ferré, que va interpretar un programa de cançons catalanes del segle XVI i obres d'autor i tradicionals de diferents països.

Finalment va actuar la Coral Sant Andreu, l'organitzadora del concert, dirigida per Àngel Villagrasa, que va cantar peces clàssiques del segles XVI i XVII, per a acabar amb obres tradicionals de diferents països i peces d'autors catalans.

Cal consignar la presència en el concert de la presidenta de la FCEC, Montserrat Cadevall, i de la delegada de la Demarcació de les Terres de Lleida de la FCEC, Divina Melé.



Com a cloenda de l'audició, les tres corals van interpretar conjuntament "La dama de Mallorca", "A l'horta del meu pare" i "Locus iste".

Gironella, 20 de novembre

La Coral L'Estel, de Gironella, va organitzar el concert de la Demarcació del Bages-Berguedà, que es va celebrar a l'Església Vella de Santa Eulàlia. Sota la direcció de Joan Alsina i Company, la coral amfitriona va cantar obres del segle XVI i una del segle XX.

Les corals participants van ser les següents:

- La Coral Camilleres, de Sallagosa, que dirigeix Germain Melé, que es va presentar amb un programa totalment català integrat per cançons tradicionals harmonitzades i cançons d'autor, totes del segle XX.
 - La Coral Lonxe da Terra, de Barcelona, que va oferir una cançó natalenca en gallec, una cantata de Bach, cançons tradicionals basques i catalanes i l'himne gallec. La direcció va anar a càrrec de la titular, Montserrat Roset.
- La cançó "A l'horta del meu pare", cantada per totes tres corals, va cloure aquesta audició.

Albelda, 26 de novembre

A l'església parroquial de Sant Vicenç, d'Albelda, es va celebrar el concert corresponent a les Terres de Lleida, organitzat per la Coral Contrapunt, que va cantar música de Mozart, Bach i Morera i cançons tradicionals, sota la direcció d'Antonieta Melé i Sarramona.

Hi participaren les formacions següents:

- La Coral Mare de Déu del Coll, de Barcelona, que va oferir, d'una banda, cançons tradicionals d'Astúries, Anglaterra, Islàndia i el País Basc, i d'altra banda, un poema de Maragall amb música de Gluck, Tomás Luis de Victoria i Joan Gibert.
- L'Orfeó Santa Coloma, de Santa Coloma de Queralt, dirigit per Frederic Prat i Giner, que va interpretar obres de Schubert, Rossini, Fauré, Bartók, Anderson i Webber.



Com a cant comú, les corals van entonar “A l’horta del meu pare”, “La dama de Mallorca” i “El ball de sant Ferriol”.

Van assistir al concert l’alcaldessa d’Albelda, el regidor de Cultura i altres regidors i la presidenta de la FCEC.

Capellades, 27 de novembre

La Coral Noves Veus va organitzar el concert de la Demarcació del Penedès-Anoia-Garraf, el darrer del cicle Catalunya Coral del 2011. Dirigida per Xavier Casañes i Edo, assistit en la sotsdirecció per Marta Rodríguez i Polonio, va cantar, entre d’altres, obres de Lluís Llach i Joan Manuel Serrat i un anònim del segle XVI.



També van participar-hi aquestes entitats:

- La Coral El Roser, de Massalcoreig, que va oferir un programa molt variat, amb cançons catalanes i tradicionals andaluses, asturianes i americanes, sota la direcció de Ramon Curcó i Àguila.
- L'Agrupament Coral La Lira, de Viladecans, que ja havia organitzat el concert del Baix Llobregat i que a Capellades va oferir obres que havia cantat a la seva ciutat afegint-n'hi de noves, catalanes i angleses. La direcció és de Josep M. Fradera i Gajo, i l'acompanyament al piano de Marta Boza i Hernández.

Santa Cristina d'Aro, 3 de desembre

El darrer concert del cicle Catalunya Coral del 2011 va tenir lloc a l'Espai Ridaura, un equipament inaugurat de poc que consta d'una sala d'actes amb un gran escenari preparat per a fer-hi principalment teatre i activitats musicals, i que també és la seu de l'Escola de Música.

La coral organitzadora del concert, corresponent a la demarcació de la FCEC de les Comarques de Girona, era la Coral Santa Cecília de Santa Cristina d'Aro, la qual, sota la direcció de Juan Evangelista Sánchez, va interpretar havaneres, cors de sarsueles i una sardana.

Les corals participants en el concert van ser les següents:

- La Coral Caelum, de l'Associació del Personal de La Caixa, de Barcelona, que dirigeix Òscar Peñarroya i que va interpretar tres suites encadenades de musicals de Stephen Sondheim en versió catalana, essent la primera vegada que la Coral les cantava.
- L'Orfeó Vicentí, de Sant Vicenç dels Horts, que, dirigit per Joan Vinyes, va presentar al públic assistent un programa format per nou peces de polifonia catalana.

Cal indicar que van assistir al concert la regidora de Cultura de l'Ajuntament de Santa Cristina d'Aro, Sra. Eva Claret; la presidenta de la FCEC, Montserrat Cadevall; el delegat de la Demarcació de les Comarques de Girona, Antoni Amorós, i el cap de l'Equip Territorial de la FCEC, Jaume Gavaldà.



Per acabar el concert, les tres corals van cantar conjuntament la nadala "El noi de la mare".

Fira de Manresa

Com cada any, la FCEC ha participat a la Fira de Manresa, que s'ha celebrat del 3 al 6 de novembre, amb una parada on s'ha mostrat la vida de les corals federades.



La Fira de Manresa és una de les mostres de creativitat del nostre país i s'ha consolidat com a un espai de referència. Ha estat convidada al principal mercat internacional de músiques del món: el Womex de Copenhagen.

Cant coral a la missa de celebració del primer aniversari de la consagració del temple de la Sagrada Família

El mes de novembre passat va fer un any de la consagració del temple de la Sagrada Família.

En el número anterior d'aquesta revista es va incloure la crònica de la preparació i la realització de l'esdeveniment, que va tenir lloc el diumenge 7 de novembre del 2010 i va ser presidit pel papa Benet XVI.

El Bisbat de Barcelona havia encarregat a la FCEC l'organització de la música de la cerimònia de la consagració. Hi van participar les entitats corals Orfeó Català, Coral Sant Jordi, Escolania de Montserrat, Federació de Pueri Cantores de Catalunya i Cor de la Catedral de Tarragona, com també tres-cents cantaires de la FCEC.

El dia 6 de novembre del 2011, cors i cantaires van ser convocats novament perquè participessin a la missa de celebració del primer aniversari, i n'hi van respondre 580, alguns dels quals –com l'any passat– ho van fer a títol individual i d'altres com a membres de les entitats següents: Cor de la FCEC, Coral Sant Jordi, Escolania de Montserrat, Cor de la Federació de Pueri Cantores, Cor de la Catedral de Tarragona i Coral Canticela.



Què fem?

Cursos de direcció

Aquest any que va venint, el 2012, comencen nous cursos de direcció. La inscripció està oberta. Animeu-vos-hi.

IV Curs de direcció Coral de Tarragona

Dies: 11 i 25 de febrer, 10 i 24 de març i 14 i 28 d'abril
Professors: Montserrat Rios, Tomàs Grau, Núria Ortoneda i Raül Martínez
Horari: de 9 a 14 h. -30 hores lectives-
Termini d'inscripció: 10 de gener del 2012

IV Curs de Direcció Coral de Lleida

Dies: 11 i 25/ de febrer, 10 i 24 de març i 14 i 28 d'abril
Professors: Enric Navàs, Montserrat Rios i Josep Prats
Horari: de 9 a 1 i de 3 a 6.-45 hores lectives-
Termini d'inscripció: 10 de gener del 2012

VIII Curs de Direcció Coral de Cervera

Dies: del 28 de juny a l'1 de juliol del 2012
Professors: Xavier Puig, Elisenda Carrasco i Eva Martínez
Horari: a determinar. Curs intensiu de 30 hores lectives.
Termini d'inscripció: 1 d'abril del 2012

XXII Aula de Direcció Coral de La Sénia

Dies: 14 i 15 de març i 2, 3 i 4 d'abril
Professors: Andreu Ferré, Raül Martínez i Cinta Ollé
Horari: 10 a 2. i tardes en diferents horaris depenent del dia. -40 hores lectives
Termini d'inscripció: 15 de febrer del 2012

Més informació: <http://www.fcec.cat/noticies/cursos1112/cursos.htm>

Assemblea General Ordinària de la FCEC

L'assemblea general ordinària de la FCEC se celebrarà el dissabte 3 de març del 2012 al Teatre Plaza de Castellefels, situat a la plaça de l'Estació.

L'assemblea serà a la tarda i al matí, com cada any, s'oferiran als participants diverses activitats:

1. Òscar Boada, director del Cor Vivaldi, farà un assaig-presentació del taller que dirigirà dins les 47es Jornades Internacionals de Cant Coral del mes de juliol: "A Catalan Suite", de Kirby Shaw.

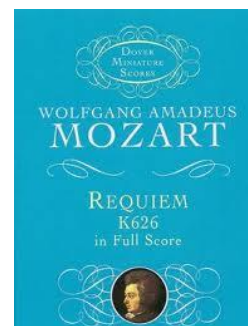
2. Lluís Puig, actual director del Centre de Cultura Popular i Tradicional del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, exposarà la política cultural del govern.



Preparació de les 47es. Jornades Internacionals de Cant Coral

Tal com ja constava en el número anterior de la revista, els tallers que es faran durant les Jornades són els següents:

A. Música sud-africana. B. "A Catalan Suite". Kirby Shaw. C. Requiem.
Direcció: Matlakala Bopape. Direcció: Òscar Boada. W.A.Mozart



Com és habitual, els cantaires catalans de corals de la FCEC us hi podeu inscriure individualment fins al dia 28 de febrer del 2012.

Si us hi inscriviu com a coral, podeu proposar-vos per a oferir concerts dins el marc de les Jornades.

Els cantaires que s'hi inscriguin han de tenir un bon nivell de lectura musical.

Les butlletes d'inscripció individuals han de ser signades pel director o directora de la coral.

Es controlarà amb rigor la participació a tots els assajos.

Preus:

Sense allotjament: 70 € per persona pertanyent a una coral de la FCEC o a alguna altra federació del Moviment Coral Català, i 80 € si és d'una coral no federada. Aquests preus inclouen les partitures i una entrada per al concert de cloenda.

Amb allotjament: 350 € per a persones pertanyents a corals federades, i 370 € si no ho són.

El termini d'inscripció acaba el 15 de març del 2012.

A partir del mes de març es faran assajos del *Requiem* de Mozart a la Demarcació del Vallès, dirigits als cantaires que s'hagin inscrit a les Jornades.

Recordeu que les Jornades tenen efecte al Seminari Martí Codolar a la tarda, en aquest cas de l'1 al 7 de juliol, i que el concert de cloenda se celebrarà el 7 de juliol, dissabte, al Palau de la Música Catalana.

Més informació a www.fcec.cat.



Carnet del cantaire

L'1 de setembre de 2010, va entrar en vigor el nou carnet de cantaire, que tindrà validesa fins al 31 d'agost de 2012. Com ja sabeu i és habitual, els carnets es reparteixen a través dels caps de demarcació, però també podeu passar per la Secretaria de la FCEC a recollir-los en persona. Només heu de dir el nombre de cantaires que sou a la coral, i podrà passar qualsevol persona.

Per poder-me fer servir heu d'enganxar una foto vostra i el segell de la vostra coral.



Descomptes amb el Carnet de Cantaire

A totes les activitats organitzades per la FCEC.

Botigues Unió Musical: descomptes i condicions de venda i de lloguer especials; lloguer gratuït de cabines d'estudi equipades amb piano i orgue.

L'Auditori de Barcelona: 10% de descompte (màxim, dues entrades) en la programació de cicles de cambra, Festival de Músiques Contemporànies i de l'OBC; 25% per a grups (mínim, 25 persones), en els concerts de l'OBC dels dissabtes a la tarda; 50% de descompte en els concerts del Cicle Coral a l'Auditori (vendes a taquilla).

Orquestra Simfònica del Vallès (OSV): 25% de descompte en els Concerts Simfònics al Palau; 50% de descompte en els Simfònics a la Faràndula.

Palau de la Música Catalana: 25% de descompte en els cicles següents (màxim, dues entrades per carnet): Coblà, Cor i Dansa al Palau; Els diumenges al Palau; El Primer Palau; Cambra Coral; Concerts Simfònics al Palau; ONCA; Cicle d'orgue al Palau i Cambra al Petit Palau; descompte en les visites guiades al Palau de la Música Catalana.

Escola de Música Berna: projecte Escola Coral, 50% de descompte en els cursos musicals.

Pianoservei: 10% de descompte en lloguer de pianos de cua (www.pianoservei.com).

Meridià Viatges: 7% de descompte en la programació del Club Català de Viatges; 5% de descompte en paquets turístics d'agències majoristes. Preus especials per a viatges organitzats per les corals.

Festival Internacional de Cant Coral Catalunya Centre: 20% de descompte en els concerts normals i 10% de descompte en els concerts de cloenda.

Dijous Clàssics al Poliorama: 20% de descompte en "Programació Familiar" (cal reservar a través de la productora Actes Únics, 932966800).

Botigues Balil 1 i Balil 2: 10% de descompte en moda d'home i moda jove.

Albergs de la Fundació Torre del Palau: (Navàs): 10% de descompte (per al titular del carnet i un acompanyant).

Cursos Internacionals de Cant a Sant Cugat, 50% de descompte a oients.

Discos Castelló: 5% de descompte a la botiga Clàssica (compres en efectiu).

Parc Aquàtic Illa Fantasia: 10% de descompte.

Caixa Fòrum: 50% de descompte en totes les activitats musicals.

XI Cicle de Concerts a Barcelona: 20% de descompte.

Els GRANS del GOSPEL", del FESTIVAL DE GOSPEL a Barcelona.

RECORDEU!.....

S'estan negociant més descomptes. Us anirem informant.

Us demano que quan organitzeu un concert i feu pagar, feu un descompte als qui em portin.

Hem col·laborat

Concert de l'11 de setembre

La Fundació Mas i Mas, amb la col·laboració d'Òmnium Cultural, l'Ateneu Barcelonès i l'Orfeó Català, entre altres entitats, va organitzar aquest concert l'11 de setembre passat, amb l'orquestra Camerata XXI, que va interpretar diverses obres, entre les quals "Nova Catalònia", de Joan Manén.

La FCEC hi va col·laborar convocant els cantaires que volguessin cantar-hi l'estrena d'una nova versió de l'himne "Els segadors" de Francesc Alió, en l'arranjament que n'han fet Francesc Guzman Bonet i Josep Lluís Guzman Antich.

En la primera part del concert, el cor de dones va cantar la sardana "En el Vallespir", de *Cançó d'amor i de guerra* de Rafael Martínez Valls. Al final, tot el cor, amb l'acompanyament de l'orquestra, va interpretar "Els segadors".

El concert va ser molt interessant i es parla d'institucionalitzar-lo per celebrar-lo cada 11 de setembre.

Reproduïm el cartell i la presentació publicada en el programa, que n'explica la gènesi.



NOVA CATALÒNIA
11 DE SETEMBRE 2011

Recuperar de l'oblit aquells noms propis que, per circumstàncies diverses, hi han caigut és una de les tasques més nobles a les quals es pot entregar una comunitat cultural. En el cas que ens ocupa, el de la creació musical catalana, malauradament, la feina a fer no és poca. El violinista i compositor barceloní Joan Manén –i, amb ell, la seva música– és una de les figures que, en els últims mesos, han motivat la creació d'entitats diverses que porten el nom dels nostres compositors i que, amb més o menys capacitat, pretenen reivindicar-los mitjançant, entre d'altres activitats, el suport a la difusió de la seva obra. Amb la cita d'avui, la Fundació Mas i Mas, amb la col·laboració d'entitats com Òmnium Cultural, l'Ateneu Barcelonès i l'Orfeó Català, entre altres, vol aprofitar la força d'una data significativa per mostrar el seu suport a iniciatives com aquesta. Els simbolismes, a més, no s'acaben aquí: el programa de concert presenta, com un dels elements principals, la interpretació de *Nova Catalònia*, poema simfònic estrenat al Teatre Líric el 1900, en la seva primera versió, quan el compositor comptava només –atenció!– disset anys d'edat. Tant de bo que el títol d'aquesta obra esdevingui profètic i ens estimuli, en aquests moments difícils, a aprofitar l'oportunitat que hi ha al darrere de tota crisi. Tant de bo que, a Catalunya, d'ara endavant, no hi falti la música dels seus fills il·lustres.

Concert:
ONZE
DE SETEMBRE
NOVA
CATALÒNIA
de Joan Manén

Palau de la Música Catalana
11 de setembre a les 19h

JA A LA VENDA!
concerts i activitats
del 11 de setembre del 2011

XIII concurs Coral Internacional de Cant Popular “Europa i els seus Cants”

Courtial International organitza el Festival Internacional “Europa i els seus cants”, amb la col·laboració de la FCEC i l'Associazione Internazionale Amici della Musica Sacra. Se celebra a Barcelona des de la primera edició. L'any 2011 es va fer entre el 21 i el 24 de setembre, i van prendre-hi part corals d'Alemanya, l'Argentina, Àustria, Catalunya, Estònia, Finlàndia, Geòrgia, Itàlia, Letònia, Noruega, la República Txeca, Ucraïna i Veneçuela.

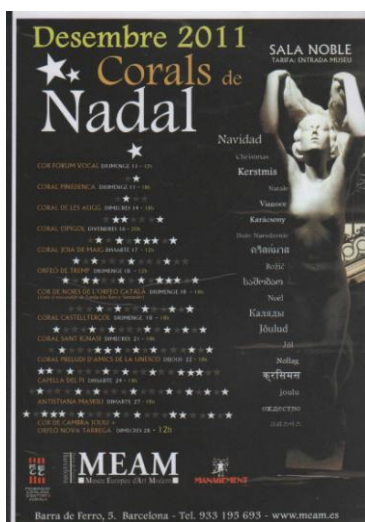
La major part de les activitats del Festival es van fer a l'església del Pi: el concert inaugural del dia 21, en el qual van participar tots els cors; els concerts del dia 22, amb els grups vocals, els cors femenins, els cors d'homes, els cors mixtos i els cors joves, i la cerimònia de lliurament de premis i l'actuació dels cors guanyadors, el dia 23.



Els cors també van fer un concert d'exhibició a la plaça de Catalunya i es van afegir al concert de la Mercè, organitzat per la Demarcació del Barcelonès de la FCEC.

Activitat musical del Museu Europeu d'Art Modern (MEAM)

El Museu Europeu d'Art Modern (MEAM) -situat al carrer de la Barra de Ferro 5, de Barcelona- pertany a la Fundació de les Arts i els Artistes i té com a objectiu la promoció i la difusió de l'art figuratiu contemporani.



Una de les seves activitats és l'organització de concerts al pati del Museu a l'estiu, en els quals es pot sentir principalment jazz i música clàssica.

Aquestes festes de Nadal s'ha pogut escoltar al Museu música coral, a càrrec de la Coral Espígol, la Coral de les AUGG, la Coral Pinedenca, el Cor Fòrum Vocal, la coral Joia de Maig, l'Orfeó de Tremp, el Cor de noies de l'Orfeó Català, la Coral Castellterçol, la Coral Sant Ignasi, la Coral Preludi d'Amics de la Unesco, la Capella del Pi, el Cor Antistiana Maskili, el Cor de Cambra Joliu i l'Orfeó Nova Tàrrega.

Els concerts han tingut lloc a la Sala Noble, perquè al pati segurament s'haurien congelat els cantaires, les veus i els espectadors...

Hem participat

XI Jornada de la Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes (FOCIR).

La Jornada de la FOCIR corresponent al 2011 es va celebrar el dia 26 de novembre a l'Institut d'Estudis Catalans, com és habitual, i s'hi va debatre el tema "Valors catalans: construcció i projecció de país". Persones expertes en la matèria van examinar en dues taules rodones quins són els valors de la societat catalana i com es difonen quan es viatja a d'altres països. Hi van participar una setantena de representants de les diferents entitats federades, entre els quals, la presidenta de la FCEC, Montserrat Cadevall.



Congrés Europeu del Voluntariat

El II Congrés Europeu del Voluntariat es va inaugurar el dia 9 de novembre al vespre. Les sessions de treball van ser el dia 10, i l'11 es va fer un *marketplace*.

El Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya es va fer càrrec de l'organització, juntament amb la Federació Catalana de Voluntariat Social i altres entitats. La FCEC va participar en les reunions de preparació i en algunes sessions del Congrés.



Cal remarcar que es va obrir la possibilitat de participar en el debat i fer aportacions al Congrés a entitats, voluntaris, empreses, organitzacions, administracions i ciutadans en general, abans i durant la seva celebració, a través de la pàgina web del Congrés Obert.

Diversos especialistes, del país i de la resta d'Europa, van intervenir-hi per parlar del voluntariat com a actiu social i com a via de transformació, exposant quina serà i quina hauria de ser la seva evolució i la col·laboració amb el sector públic i en el terreny social, com a camí adequat perquè els projectes arribin a culminar.

A més de les conferències, s'hi van organitzar espais d'intercanvi entre entitats i participants, les Àgores. Igualment, es van celebrar set tallers simultanis, en els quals les entitats podien presentar experiències sobre el tema sotmès debat dins de cada grup:

1. El voluntariat: compromís al llarg de la vida.
2. La gestió del voluntariat.
3. Nous models de voluntariat.
4. La formació del voluntariat.
5. Polítiques públiques de promoció del voluntariat.
6. Nous models de col·laboració.
7. Territoris socialment responsables.

Jordi Gras, president i cantaire de l'Orfeó Martinenc de Barcelona, va presentar-hi una de les experiències. Aquesta entitat té diverses seccions que conreen la cultura popular, entre les quals l'Orfeó pròpiament dit, que és membre de la FCEC.

El divendres dia 11 de novembre es va dedicar al *marketplace*, organitzat per la Federació Catalana de Voluntariat Social, amb la col·laboració del Departament de Benestar Social i Família, que constava dels elements següents:

- L'Espai Firal, en què la majoria dels estands eren compartits per una empresa i una ONG que ja col·laboren normalment i en els quals donaven informació i mostraven la feina que fan.
- El Mur d'Exposició, que acollia cartells i on s'intercanviaven targetes, tríptics, informació...
- L'espai de *networking*: contactes d'empreses amb entitats socials per a promoure la col·laboració entre el món empresarial i el món social.

Era la primera vegada que es feia una trobada d'aquesta classe a Catalunya, i tant la realització com els resultats van ser molt positius.



Demarcacions

Al FCECnotes 2, hi consten les activitats de les corals de cada Demarcació:
http://www.fcec.cat/butlleti/Butlleti02_201111.pdf

Baix Llobregat

Musicoral 2012

L'any 2012 participaran en el Musicoral 35 entitats del Baix Llobregat, en nou concerts en diferents localitats de la comarca. Aquest és el programa:

Concert 1.

Diumenge, 19 de febrer
L'Hospitalet de Llobregat
Organitza: Cor Adinoi
Coral Àuria, de Cornellà de Llobregat
Hi participen:
Coral Sellarès, de Gavà
Coral Heura, de l'Hospitalet
Cor Creixent, de l'Hospitalet (coral convidada)

Concert 2.

Dissabte, 25 de febrer
Martorell
Organitza: Cor Solvin
Hi participen:
S. C. C. La Coloma, d'Esplugues de Llobregat
Coral La Passió, d'Esparreguera
Coral Montau, de Begues
Coral Solvin, de Martorell

Concert 3.

Diumenge, 26 de febrer
El Prat de Llobregat
Organitza: Societat Coral Recreativa
Lo Llobregat de les Flors, del Prat de Llobregat
Hi participen:
Coral Amadeu Vives, de Torrelles de Llobregat
Coral Contrapunt, d'Abrebra
Coral Margalló, de Castelldefels
Coral Renaixença, de Sant Boi de Llobregat

Concert 4.

Diumenge, 4 de març
Sant Vicenç dels Horts
Organitza: Orfeó Vicentí
Hi participen:
Coral Ferran Sors, de Sant Andreu de la Barca
Coral L'Esclat, de Vallirana
Coral Columba, de Santa Coloma de Cervelló
Cor Adinoi, de l'Hospitalet



Concert 5.

Dissabte, 10 de març

Pallejà

Organitza: Coral Pau Casals

Hi participen:

Societat Coral El Llessamí, de Sant Vicenç dels Horts

S.C.R. Lo Llobregat de les Flors, del Prat de Llobregat

Coral Pau Casals, de Pallejà

Coral Musicorum, d'Esplugues de Llobregat

Concert 6.

Diumenge, 11 de març

Sant Boi de Llobregat

Organitza: Coral Pedres Blanques

Hi participen:

Cor de la Unió Coral, de Sant Feliu de Llobregat

Coral Ars Nova, de Martorell

Coral Sant Esteve, de Sant Esteve Sesrovires

Coral Jove del Centre Catòlic, de St. Vicenç dels Horts

Concert 7.

Dissabte, 17 de març

Esplugues de Llobregat

Organitza: Coral Musicorum

Hi participen:

Cor de la Unió Filharmònica, del Prat de Llobregat

Coral Diadema, de Corbera de Llobregat

Coral Pedres Blanques, de Sant Boi de Llobregat

Orfeó Enric Morera, de Sant Just Desvern

Concert 8.

Diumenge, 18 de març

Santa Coloma de Cervelló

Organitza: Coral Columba

Hi participen:

Orfeó Catalònia, de Cornellà de Llobregat

Orfeó Vicentí, de Sant Vicenç dels Horts

Coral Ressò, de Sant Boi de Llobregat

Concert 9.

Dissabte, 24 de març

Torrelles de Llobregat

Organitza: Coral Amadeu Vives, de Torrelles de L.

Hi participen:

Agrupació Coral La Lira, de Viladecans

Societat Coral La Perdiu, del Papiol

Cor de l'Ateneu, de Sant Feliu de Llobregat

Coral La Vall, de Sant Climent de Llobregat



Barcelonès

Festes de la Mercè

Amb motiu de les Festes de la Mercè de Barcelona, la Demarcació del Barcelonès de la FCEC va organitzar dos concerts a la plaça del Rei.

En el primer hi van intervenir el Bichebi Folklore Choir, de Geòrgia, dirigit per Archil Ushveridze; el Sunnmore Festival Choir, de Noruega, amb Svein Eiksund com a director, i l'Orfeó Atlàntida, de Barcelona, conduït per Milén Panayótov.

El segon concert, titulat *Tempus fugit*, el va oferir l'Orfeó Gracienc, membre de la FCEC adscrit a la Demarcació del Barcelonès, que és dirigit per Poire Vallvé. Va acompanyar-lo un conjunt instrumental i va participar-hi l'actor Bruno Oro.



La plaça del Rei, plena a vessar

Comarques de Girona

XVI Cicle Coral de les Comarques de Girona. Any 2011

El Cicle Coral a les Comarques de Girona s'estructura per mitjà de concerts de tres corals a diferents poblacions de tot el territori gironí que s'efectuen al llarg de l'any. En el cas del 2011, el primer va tenir lloc a Palafrugell el dia 1 d'abril, i van prendre-hi part les corals Mestre Sirés, Cypsella i Anselm Viola; els darrers es van celebrar el dia 18 de desembre a Avinyonet de Puigventós i Girona i van actuar-hi les corals Orfeó de l'Empordà, Castellonina, Germanor Empordanesa, Montjuïc, Geieg i Orfeó Jonquerenc.

En total es van realitzar concerts a 21 poblacions, i la majoria van coincidir amb festes assenyalades de la població o bé amb concerts ja institucionalitzats, com és el cas de Sant Pere a Figueres, Santa Cecília a Santa Cristina d'Aro, Sant Andreu a Torroella de Montgrí, els Concerts de Primavera a Olot i Cassà de la Selva, el Concert de Tardor a Olot, la Trobada Quaresmal a Palafrugell, etc.



A Girona



A Figueres



A Sant Antoni

Calendari dels concerts

03-abr	PALAFRUGELL	Mestre Sirés, Cypsella, Anselm Viola
16-abr	GIRONA	Cor Cambra Girona, Maragall C. Polifónica Girona.-
01-maig	MAÇANET DE LA SELVA	Ginjol, Sta. Cecília, Parroquial Hostalrich
40671	TOSSA	Tossenca, Mestre Sirés, Raspinell
15-maig	OTOT	Crosca, Orfeó de l'Empordà, Tribana
29-maig	CASSÀ DE LA SELVA	Bell Resson, Ha. Antoniense, Sta. Eugènia
29-maig	CASTELLO D'EMPÚRIES	Castellonina, Germanor Empordanesa, Orfeó de l'Empordà
29-maig	GIRONA	El Pla, Montilivi, Polifónica de Figueres
04-juny	LA JONQUERA	Orfeó Jonquerenc, Geieg
18-juny	LLADÓ	Orfeó de l'Empordà, Tribana, Crosca
19-juny	SANT ANTONI	Har. St. Antoni, Sta. Eugènia, Bell-Resson, Akan
02-jul	FIGUERES	Polifonica Figueres, Montilivi, El Pla
03-oct	HOSTALRICH	Coral d'Hostalrich, Sta. Cecília, El Ginjol
03-oct	SALT	Tribana, Crosca, Orfeó de l'Empordà
16-oct	OTOT	Cantabile cor de C., Sol Ixent, Veus Blanques de Montilivi
23-oct	ST. FELIU DE GUIXOLS	Cypsella, Anselm Viola, Mestre Sirés
30-oct	FIGUERES	Germanor Emp., Castellonina, Orfeó de l'Empordà
05-nov	GIRONA	Montjuic, Geieg, Orfeó Jonquerenc
20-nov	SANTA CRISTINA	Sta. Cecília, El Ginjol, Parroquial Hostalrich
20-nov	FORNELLS DE LA SELVA	Sol Ixent, Cantabile, Veus blanques Montilivi, Agrupació Coral de Matadepera
26-nov	TORROELLA DE MONTGRI	Cypsella, Anselm Viola, Mestre Sirés.-Convent agustins
18-des	AVINYONET DE PUIGVENTÓS	Orfeó de l'Empordà, Castellonina, Germanor Empordanesa
18-des	GIRONA	Veus Blanques Montiliv, Sol Ixent, Cantabile Cor de C.

Concerts extraordinaris de les corals de la FCEC de l'Alt Empordà

Amb motiu de la celebració del desè aniversari de l'Orfeó de l'Empordà, del 18 de desembre del 2011 al 5 de febrer del 2012 se celebraran concerts extraordinaris a Avinyonet de Puigventós, la Jonquera, Figueres, Roses i Castelló d'Empúries, a càrrec de les corals següents:

Orfeó de l'Empordà, d'Avinyonet de Puigventós. Direcció: Cloti Miró.

Coral Polifònica, de Figueres. Direcció: Flor Miscopein.

Germanor Empordanesa, de Figueres. Direcció: Clàudia Coral.

Coral Castellonina, de Castelló d'Empúries. Direcció: Mercè Benet.

Orfeó Jonquerenc, de la Jonquera. Direcció: Joaquim Mandado.

Terres de l'Ebre

El cant coral congrega cantaires de vuit poblacions del Baix Ebre i del Montsià a Roquetes

Els noms de la Coral Espiga d'Or de Deltebre, el Cor Iubilo d'Alcanar, el Cor La Lira Ampostina, la Coral de Masdenverge, la Coral Preludi a Caro de Roquetes, l'Orfeó Tortosí, l'Orfeó Uldeconenc, la Coral Vent de Dalt de Tortosa i la Coral Sant Jaume Apòstol de Camarles s'han publicat a les agendes corals de l'11 de desembre d'arreu del món per haver estat el VI Aplec Coral de les Terres de l'Ebre l'acte escollit per la Federació Catalana d'Entitats Corals (FCEC) per celebrar de manera oficial a Catalunya el Dia Internacional del Cant Coral.

L'acte va tenir lloc al Pavelló Municipal d'Esports, gràcies al suport de l'Ajuntament de Roquetes, i van assistir-hi Montserrat Cadevall, presidenta de la FCEC, i l'alcalde de Roquetes, Paco Gas Ferré, a més d'un bon nombre de regidors de la ciutat del Baix Ebre. Enguany, el Dia Internacional de Cant Coral, instituït a iniciativa de la Federació Mundial per al Cant Coral, a la qual està adscrita la Federació Catalana d'Entitats Corals, ha estat dedicat a la promoció de la solidaritat.

Abans de començar el concert, tres membres de la Coral Infantil Novella Harmonia, de l'escola Marcel·lí Domingo de Roquetes, van llegir el manifest redactat per la Federació Mundial amb aquesta finalitat, i que és una crida a la llibertat, la igualtat i l'amor a través del cant coral.



La coral Preludi a Caro de Roquetes. organitzador

Prop de dos-cents cinquanta cantaires van participar en aquest Aplec, que assolia la sisena edició i tancava els actes de commemoració del quinzè aniversari de la Coral Preludi a Caro de Roquetes, organitzadora de l'encontre.

Davant el nombrós públic congregat al Pavelló d'Esports i dins dels actes organitzats a la ciutat de Roquetes en suport a la *Marató* de TV3, les formacions corals participants van oferir una mostra del seu treball.

En acabar, i després d'uns breus parlaments d'agraïment per part de Montserrat Cadevall, del regidor de Cultura i de l'alcalde de Roquetes, es va passar al lliurament als directors i presidents de les nou entitats corals participants d'uns senzills records de la diada. La interpretació conjunta de "Nadala primerenca", una preciosa peça amb música de Matilde Salvador i text de Miquel Peris, va cloure la trobada.

Les terres de l'Ebre bullen d'activitat coral aquest mes de desembre, en totes i cadascuna de la trentena de poblacions que componen la demarcació de la FCEC, i de la qual des d'aquí us animem a gaudir.

Delegació de la FCEC de les Terres de l'Ebre

Terres de Lleida

Lleida canta a la Seu Vella

El 30 d'octubre del 2011 es va celebrar la tercera edició de Lleida Canta, un aplec de corals organitzat per la Coral Maristes Montserrat i la Federació Catalana d'Entitats Corals. L'escenari d'enguany va ser el turó de la Seu Vella. Hi van participar més de cinc-cents cantaires de vint-i-cinc corals representatives de tota la demarcació, i durant la jornada es van interpretar 38 peces en diferents escenaris repartits pel turó de la Seu Vella.

Vam comptar amb la participació de cinc historiadors que es van ocupar d'explicar la història de l'emblemàtic i estimat indret. Les corals sempre van estar acompanyades durant el trajecte, pensat en forma de gimcana, per cinc artistes de la companyia Encara Farem Salat, que van dinamitzar la jornada. La primera part de l'acte va acabar amb un cant comú en què es van interpretar l'obra del compositor Lluís Payà, present a l'acte, "Lleida, Lleida", "Senyor Sant Jordi", dins un espai dedicat al mestre Francesc Vila, i "Els segadors", mentre es desplegava una gran bandera catalana. A la tarda vam comptar amb la col·laboració del grup de danses de l'Ateneu Popular de Ponent, que ens va fer baixar el dinar tot ballant.



Lleida canta... i més



La tercera edició de Lleida Canta va acabar esdevenint una gran aventura humana i musical. Els participants i el públic van quedar gratament sorpresos pel projecte, que va combinar en un mateix dia la descoberta del patrimoni històric, la interpretació de peces corals, la coneixença i la convivència entre cantaires, el bon humor, un bon dinar i les danses.

Homenatge a Josep Prenafeta

El diumenge 27 de novembre del 2011 va tenir lloc a l'Auditori Enric Granados de Lleida un concert d'homenatge al músic, professor i compositor Josep Prenafeta i Gavaldà, que va morir el dia 26 de març del 2011 a l'edat de setanta-cinc anys.



Nascut a Barcelona, el mestre Prenafeta va viure la major part de la seva vida a Lleida i va ser una figura estretament vinculada al Conservatori de Lleida, on va exercir la docència durant molts anys. Gran compositor de música per a cobla, moltes de les sardanes escrites per Josep Prenafeta han estat guardonades. Entre les seves creacions figuren obres simfòniques per a cobla, com *Homenatge a Màrius Torres*, que també va adaptar per a banda simfònica.

La Federació Catalana d'Entitats corals li encarregà la sardana "Molt lluny d'aquí", sobre el poema homònim de Màrius Torres. El 2005, la Generalitat de Catalunya li va atorgar la Creu de Sant Jordi. Josep Prenafeta va fer nombrosos

arranjaments i composicions vocals, sempre adaptant-se a les característiques de l'agrupació que li encarregava l'obra. Sovintejava els concerts i era una persona molt propera, tant en l'aspecte personal com en el professional.



Dansa i cançó

L'acte d'homenatge, organitzat per la Federació Catalana d'Entitats Corals, va reunir més de sis-cents cantaires pertanyents a vint corals de la ciutat i l'Orquestra i el Cor del Conservatori de Lleida, així com la Banda Municipal de Lleida i la Bellpuig Cobla. Al llarg del concert es van interpretar obres simfonicocorals del compositor homenatjat, com ara "Suite de cançons populars catalanes", per a cor i orquestra simfònica, que va ser dirigida per Dolors Ricart i Amanós; "Homenatge a Màrius Torres", per a banda, que va dirigir Amadeu Urrea, i "Suite de cançons nadalenques", per a cor, cobla i piano, dirigida per Xavier Puig. Així mateix, s'hi van interpretar dues sardanes per a cor i cobla: "Molt lluny d'aquí" i "El campanar de Lleida". També es va projectar un audiovisual que presenta diversos testimonis que recorden la figura de Prenafeta, entre els quals el director del Conservatori, Francesc Jové; la directora de l'Auditori, Puri Terrado; el director de la Banda Municipal, Amadeu Urrea; el director del Cor de Cambra de l'Auditori, Xavier Puig; el poeta Jordi Pàmies i l'exdirector de l'Orfeó Lleidatà Lluís Virgili. L'acte va ser presentat per Jordi Prenafeta i Pàmpols, nebot del mestre i poeta lleidatà.

Vallès

Rèquiem de Mozart participatiu

Des de fa dos anys, com sabeu, la FCEC ofereix la possibilitat de preparar prèviament els tallers de les Jornades Internacionals en alguna de les demarcacions, per tal de facilitar la participació de cantaires d'arreu de Catalunya en aquest festival, que el 2012 arribarà a la quaranta-setena edició. Aquest any, un dels tallers proposats és el del *Rèquiem* de Mozart, que dirigirà el director alemany Matthias Hanke. La Demarcació ha cregut que és interessant de preparar-lo i també d'oferir-ne dos concerts al Vallès.

Les condicions de participació són les següents

- La inscripció és per a cantaires individuals.
- El director serà Joan Martínez Colás
- Els assaigs seran els divendres 2, 9, 16 i 23 de març, de 9 a 12 del vespre, al Casal del Barri de Sant Pere, passeig 22 de Juliol, Terrassa
- Els concerts seran el divendres 30 de març i el dissabte 31 de març. Es preveu fer-ne un al Vallès Oriental i l'altre al Vallès Occidental.
- S'ha de cantar amb la partitura original.
- El preu de la inscripció al taller, que inclou la partitura, serà de 70,00 € per als membres de corals de la FCEC, i de 80,00 € per als altres cantaires. Els titulars del Carnet Jove hi tindran un 25 % de descompte.
- La inscripció en el taller donarà dret, sense costos addicionals, a la participació a les Jornades Internacionals, per a cantar en el concert que es farà al Palau de la Música Catalana el dissabte 7 de juliol. No caldrà assistir als assaigs de tota la setmana (comencen el diumenge 1 i fins al divendres 6 hi ha assaig cada tarda de 4 a 7), sinó només al del diumenge 1 de juliol de 4 a 7 de la tarda i al del divendres 6, també de 4 a 7 de la tarda. Aquests assaigs es fan a Barcelona, al Seminari Martí Codolar. Cada participant tindrà dret a una entrada perquè un acompanyant pugui assistir al concert. Més informació: fcec@fcec.cat

Equip tècnic

Crònica del VIè Fòrum de Directors

Dia 1 d'octubre del 2011

Lloc: Orfeó Català (Barcelona)

Matí

La jornada es va iniciar amb el cant de "Senyor sant Jordi", amb lletra de Salvador Espriu i música de Francesc Vila, dirigit pel mestre Manuel Cabero, el degà dels directors de cor que hi érem presents. El fet de començar cantant ja s'ha fet habitual en aquests fòrums, però, aquesta vegada, l'objectiu de cantar la partitura esmentada tenia una doble significació: una era d'homenatjar el seu compositor, traspasat no fa gaire temps, i l'altra era cantar una cançó coneguda per la majoria però buscant-hi la millor interpretació possible i amb la intenció de tornar a cantar-la, un cop acabada la jornada del matí, després del taller de comunicació, per comprovar si aquesta acció interactiva havia influït a l'hora d'interpretar junts. No cal dir que la direcció d'aquesta partitura va fer treure dels cantaires tota l'expressivitat implícita en la melodia i en el text.

A continuació va començar el taller conduït per Jordi Godall, actor, director de teatre i tècnic en comunicació. El títol del taller era "Claus per a entendre el treball coral / Cor i comunicació", i tingué dues parts ben diferenciades: una de teòrica i una altra de pràctica. Quant a la primera, la temàtica se centrà en la comunicació entre el director i els cantaires en una coral i entre el director i els músics en un conjunt instrumental.

Cito unes notes preses per mi:

Comunicació bidireccional. No expressar les meves idees, sinó compartir-les. És molt fàcil dirigir una coral quan hi ha comunió amb ells, els cantaires. Treballar amb el cor. El problema és si la coral està en comunió amb el director. Fora la partitura! La comunicació consisteix a:

1) Estimar la feina de director. Comunicació no és igual a intercanvi d'informació. Tot el cos ha de participar en la comunicació. El cos s'hi ha de sentir bé, i això és el que es transmet.

2) Com es pot arribar a això? Traduir el que nosaltres pensem en la percepció física del nostre cos. Els cantaires comparteixen el que sent el director. És qüestió d'empatia. Fer-ho bé o fer-ho malament no és important, el que cal és fer-ho. A partir del treball es van millorant les coses, s'hi troben coses noves... Hi ha qui té un talent especial per a això, però aquest talent es treballa. En aquest treball, qui ha de millorar és el director. No pas com un dictador, sinó com un comunicador. Un comunicador és també un seductor i un manipulador. Només es tracta que aquestes seducció i manipulació siguin justes.

No hi ha diferència entre **tècnica** i **expressió**. Quan entenem la tècnica com un mitjà, s'implica tot el cos en l'expressió. La tècnica treballa per a mi quan confio que el que faig és possible gràcies a l'expressió. Aquesta posa en funcionament tota la tècnica. "Jo sento, aleshores existeixo" (corregint Descartes).

Però, fusionar emoció i pensament, com es fa?



Emoció i pensament

Això està en la “coctelera” del cor, no del cap. En definitiva, es fa des del cos. Fer que la gent senti la música, no que la pensi. Tot és a la partitura però ha de passar per mi, i aleshores pren vida. La partitura està viva.

En les corals i les orquestres, si no hi ha comunicació és perquè no s’escolten. Cal seguir la música amb els diàlegs que hi ha dintre. Hi ha massa preocupació per la tècnica perquè el nivell tècnic és molt alt.

“Amagar-se” o “ser solista”? Si tots entrem el primer, tots entrem a la vegada. Si ens amaguem no entrem a l’hora.

La segona part del matí, i continuant el taller de Jordi Godall, es destinà a fer un treball amb el cos a partir dels predicats que ja s’havien enunciat en la part teòrica. Un treball que tenia com a primers destinataris els directors presents, a la manera d’un tast, però que en darrer terme s’havia d’aplicar al col·lectiu dels cantaires que dirigim. Exercicis físics i de respiració orientats a prendre consciència del propi cos deixant anar tensions. Exercicis destinats a alliberar el cos tot seguint ritmes i melodies diverses. Jocs de comunicació i d’interrelació en què la mirada jugava un paper important com a punt de comunicació.

Al final del matí, tal com ja s’ha dit, es tornà a interpretar l’obra "Senyor Sant Jordi" (F. Vila / S. Espriu), dirigida per Manuel Cabero. La pregunta que ens vàrem fer fou: s’ha interpretat més bé que a primera hora del matí? Tot el taller que s’ha fet a l’entremig, ha influït en la seva expressió? La veritat és que no sabríem dir si s’havia notat. El que sí que es podia constatar és que estàvem més cansats que al principi de la jornada i que, com a col·lectiu, havíem fet una experiència semilúdica de deseiement entre nosaltres i que ens havíem obert a la comunicació. De tota manera, val a dir que els resultats d’aquestes tècniques no són verificables immediatament, i pretendre-ho és una mica agosarat.

De les dues a les quatre s'aturà l'activitat del Fòrum per a poder anar a dinar. Els participants es distribuïren pels diferents restaurants que hi ha a la vora del Palau de la Música Catalana. Va ser també un moment d'encontre informal entre els directors i de coneixement mutu.



Manel Cabero: director de directors

Tarda

A partir de les quatre s'inicià la sessió de la tarda, la qual tingué una orientació diferent de la del matí. L'advocat i economista Toni Oró, del Col·lectiu Ronda (Barcelona), ens assessorà sobre les diferents temàtiques administratives que el director de coral ha de tenir presents a l'hora d'exercir la seva professió: contracte laboral, règim d'autònom, pagament en brut, impostos especials, IRPF, protecció legal, règim general de la seguretat social i col·lectiu d'artistes, etc. Cada cop més, els directors de cor pretenen viure del seu treball i per a tal fi, si cal, dirigeixen un cert nombre de grups corals. És, doncs, en aquest sentit que es fan més presents les problemàtiques laborals, legals i corporatives. Una bona part de la sessió de la tarda va ser un diàleg intens entre els assistents i el senyor Oró sobre qüestions col·lectives i particulars. Una de les conclusions a què s'arribà va ser la confecció d'un codi de bones pràctiques dels directors de corals, és a dir, el tema de la creació d'una associació que vetlli pels interessos dels directors.

Quant a l'assistència, es pot dir que aquest ha estat el fòrum més participatiu que hem celebrat. S'hi interessaren 47 persones però, finalment, n'hi assistiren 34. De fet, és el nombre més alt d'assistents que han participat en aquestes jornades, amb un bon equilibri entre directors i directores. També es pot dir que, pel conjunt de les activitats del dia, l'espai físic de realització i l'ambient que es va crear entre els participants, que va permetre un bon contacte i coneixement mutu, aquest VI Fòrum de Directors ha estat un dels millors que s'han realitzat fins ara. Això ens ha d'estimular a continuar treballant-hi.

Volem expressar el nostre agraïment cordial i sincer a l'Orfeó Català, el qual ens cedí gratuïtament el seu espai per a poder dur a terme aquesta activitat. Creiem que ha estat una col·laboració magnífica.

Ramon Vilar i Herms
Cap de l'Equip Tècnic de la FCEC

IV Trobada de Grups de Cant Gregorià de Catalunya, a Castelló d'Empúries

El diumenge 16 d'octubre del 2011, la basílica menor de Santa Maria de Castelló d'Empúries va acollir un gran esdeveniment de música religiosa: la IV Trobada de Grups de Cant Gregorià de Catalunya, organitzada, conjuntament amb la parròquia, per la Federació Catalana d'Entitats Corals (FCEC).



Primer de tot s'ha de dir que la comunitat parroquial de Castelló d'Empúries, amb el seu rector al capdavant, Mn. Narcís Costabella, té una sensibilitat especial vers el cant gregorià, el qual, si més no, es practica en les misses internacionals que s'hi celebren durant tot el període estival. En aquestes, el cant de les parts invariables (Kyrie, Gloria, Sanctus, Agnus), interpretades amb les modalitats de la *Missa de Angelis* o de l'anomenada *Missa Brevis*, són l'ocasió d'unir a través del cant la gran varietat lingüística i forana que participa en aquestes celebracions eucarístiques. A més, cada any, amb motiu de la Setmana dels Trobadors, convida diferents grups de cant gregorià a fer audicions en aquell temple insigne.

En segon lloc hem de dir des de la FCEC que, a l'hora de cercar un espai per a dur a terme la IV Trobada de Grups de Cant Gregorià de Catalunya, no dubtàrem a escollir aquesta vegada Castelló d'Empúries, amb la seva "catedral" de l'Empordà, a causa de la bona disposició de mossèn Narcís i de la bona llavor que ell ha sembrat i adobat al llarg dels anys a la seva parròquia. La primera Trobada es va fer al monestir de Sant Cugat del Vallès (2005), amb el cant de les Vespres de la Mare de Déu; la segona, a l'església de la Mare de Déu de la Misericòrdia de Vic (2007), amb el cant de la Passió, i la tercera, al monestir de Montserrat (2009), amb el repertori de l'Ofici i la Missa de difunts.



La jornada gregoriana del diumenge 16 d'octubre va començar a les onze del matí amb la celebració de la missa solemne, presidida per Mn. Valentí Miserachs, director del Pontifici Institut de Música Sacra de Roma, i concelebrada per Mn. Narcís Costabella. En un temple ple de gom a gom, i amb l'ajut d'un nodrit grup de cantaires de cant gregorià, es va interpretar la *Missa de Angelis*. La participació fou massiva i cal destacar, especialment, l'homilia de Mn. Miserachs², que va consistir en la lectura del discurs sobre la música litúrgica que va adreçar ell mateix als bisbes reunits en sínode a Roma l'any 2005. En aquest discurs fa una defensa argumentada de la pràctica del cant gregorià enfront de les composicions de mal gust i les interpretacions deficientes que sovint es poden sentir en les celebracions litúrgiques.



Després de la missa es va fer al mateix temple l'assaig de l'audició que tots els grups de cant gregorià havien de cantar a la tarda. El repertori que es va escollir per a aquesta IV Trobada tenia el fil conductor temàtic de la resurrecció de Jesús, justificant el títol que presidí l'acte, "*Resurrexit, alleluia!*". S'hi van inscriure els grups següents: Antics Escolans de Sant Cugat del Vallès, Capella de Música de la Tossa d'Igualada, Capella Gregoriana dels Dolors de Vic, Cor de l'Associació dels Amics de l'Orgue de Sitges, Coral Antics Escolans de Montserrat, Grup de Cant Gregorià de la Parròquia de Santa Maria (Badalona), Grup de Cant Gregorià de l'Ateneu (Sant Just Desvern), Schola Cantorum de Lleida, Schola Cantorum de Terrassa, Schola de Cant Gregorià de Sant Miquel (Montblanc), Schola Gregoriana de Catalunya, Schola Gregoriana de Vilafranca (Vilafranca del Penedès) i Cantaires dels Tallers de Cant Gregorià de la FCEC. S'hi van adherir les entitats Cor Gregorià Resurrexit (Castelló de la Plana) i Schola Gregoriana de Mallorca (Porreres).

² A l'apartat Articles hi trobareu l'homilia completa



A dos quarts de cinc de la tarda es va iniciar a la basílica de Santa Maria l'audició pròpiament dita de la IV Trobada. A més dels grups de cant gregorià indicats, també comptarem amb la col·laboració de l'Orfeó Vigatà, dirigit per Benet Camps, per a la interpretació de les obres polifòniques que es van incloure en el programa, com també amb l'acompanyament a l'orgue de Joan Casals, el qual, a més de donar suport a la majoria de peces de cant gregorià, ens interpretà en diferents moments de l'audició quatre corals de J. S. Bach vinculats a la celebració pasqual. Així, doncs, música monòdica, música polifònica i música organística es van fusionar per oferir una audició farcida d'elements musicals que alhora era una síntesi de l'expressió litúrgica del cicle pasqual.

La introducció del llibret on figuraven les peces que s'interpretarien, diu:

En aquesta IV Trobada de Grups de Cant Gregorià de Catalunya ens proposem fer un recorregut pel repertori pasqual de cant gregorià. El títol que hi hem posat n'és el fil conductor temàtic. Un repertori que ens parlarà de la llum, de l'aigua alliberadora, de l'esclat sonor de les campanes..., en definitiva, de la resurrecció de Jesús. Les imatges bíbliques de l'alliberament d'Egipte del poble jueu, de la columna de foc que els guiava pel desert, del pas del mar Roig i la destrossa de l'exèrcit del faraó..., ens acompanyaran, a través del cant, en el nostre procés d'entendre i celebrar el triomf de Jesús sobre la mort.

Finalment, la direcció de la darrera peça de l'audició, el Regina coeli laetare, l'antífona mariana del temps pasqual, es confià –a la manera d'un petit homenatge– al Sr. Manuel Cervera, el degà dels directors de cor en actiu de Catalunya. Ell, com a director de la Schola Gregoriana de Vilafranca del Penedès, ens conduí vers una interpretació joiosa i solemne d'aquest cant. Els darrers acords de l'orgue ompliren l'espai de la basílica. D'aquesta manera es donà per acabada la IV Trobada de Grups de Cant Gregorià de Catalunya.

El bon resultat de la trobada ens fa pensar que aquest esdeveniment celebrat a Castelló d'Empúries ha estat excepcional. Aplecs d'aquesta mena, a més de constatar la vida pròpia dels grups que s'hi dediquen, ens ajuden a prendre consciència de la riquesa estètica i espiritual del cant gregorià, el qual es troba en una situació d'abandó en el nostre àmbit eclesial. La dificultat de la llengua llatina tal vegada ha estat la causa del seu arraconament. Però sense el llatí no hi ha cant gregorià i, al seu torn, aquest continua essent una font d'espiritualitat i de formació musical. Segurament, la solució passa per saber combinar diferents repertoris antics i moderns, tant de tipus vocal com instrumental (concretament, d'orgue), al llarg de l'any litúrgic. Segurament, també ens cal una aposta més decidida en favor de la bellesa de les nostres celebracions.

Ramon Vilar i Herms
Cap de l'Equip Tècnic i director de la Schola Gregoriana de Catalunya

Associació Coral Europea-Europa Cantat

Assemblea a Torino



A començament del mes de novembre del 2011 es va celebrar a Torí l'assemblea de l'Associació Coral Europea-Europa Cantat. A més de l'assemblea es van organitzar tallers de cant coral, que van animar molt la jornada.

També s'hi va presentar el Festival Europa Cantat que es farà l'estiu vinent a la mateixa ciutat de Torí.

En el decurs de l'assemblea, la ciutat hongaresa de Pécs es va presentar com a candidata per a organitzar el XIX Festival Europa Cantat l'any 2015.

XVIII Festival Europa Cantat a Torino

El XVIII Festival Europa Cantat se celebrarà a la ciutat italiana de Torí del 27 de juliol al 5 d'agost d'aquest 2012. Té preparats cinquanta tallers per a cors i cantants de tots els nivells i de diferents gèneres musicals, a més de diverses activitats especials per a directors i compositors i un conjunt d'ofertes formatives per a directors joves.



El Festival, que se celebra cada tres anys en una ciutat diferent d'Europa, possibilita a les persones participants de progressar en coneixements musicals, cantar amb persones de molts altres països i sota la direcció de conductors reconeguts internacionalment. I també permet de conèixer molta gent i fins de fer-hi bones amistats.

Crida a corals i cantaires

Per tal que es tirin endavant el taller "Mare Nostrum" dirigit per Daniel Mestre al proper Europa Cantat de Torí, cal que s'hi inscrivin més cantaires, sobretot homes.

Més informació, clicant el logo:



IFCM-Federació Internacional per la Música Coral

IX Simposi Mundial de Cant Coral a l'Argentina

L'any 2011 s'esqueia la celebració de l'assemblea general de la Federació Internacional per a la Música Coral (IFCM) i del Simposi Mundial de Cant Coral, que van tenir lloc a Puerto Madryn (Patagònia, Argentina) entre els dies 3 i 10 d'agost.

El Simposi Mundial de Cant Coral és l'esdeveniment de cant coral més important que se celebra. Comprèn classes, conferències, taules rodones, treball amb cors i concerts dels vint-i-quatre millors cors del moment, que se seleccionen arreu del món. És molt important d'assistir-hi; és una oportunitat que permet estar al dia de la situació del cant coral, intercanviar experiències, fer coneixença de persones ben interessants i poder preveure la participació de nous directors en activitats que es facin a Catalunya. També s'hi imparteixen sessions dedicades als gestors i administradors de les associacions i simultàniament es fan sessions de revisió de les activitats de la IFCM.

Una de les tasques de la FCEC consisteix a vetllar per la presència internacional del cant coral català; ens en fem ressò, doncs, i intentem participar en les activitats que s'organitzen.



Josep Prats i Josep Vila, digníssima representació catalana



Tot i que cap dels tres cors que es van presentar per intervenir en el Simposi no va ser seleccionat, sí que va haver-hi presència catalana, ja que en Josep Vila Casañas va impartir una classe magistral de direcció i en Josep Prats va ser un dels directors responsables de conduir cada dia el cant comú. Com a representants de la FCEC hi vam participar Rosa Arcarons, Montserrat Cadevall i Dolors Ricart. En el llibre del cant comú que van rebre els més de mil cinc-cents participants també hi figurava una peça catalana.

Causes alienes al Simposi –els problemes ocasionats per l'erupció del volcà xilè Puyehue– van sumar-se a les dificultats organitzatives i econòmiques i a les conseqüències de la crisi, i van comportar que s'hagués d'escurçar dos dies el Simposi, el primer i el darrer, per a facilitar les connexions amb els vols internacionals, i hi va haver cors i conferenciantes que no van arribar al Simposi. Els participants vam recórrer l'Argentina en autocars (allà anomenats *colectivos*), amb hores i hores de desplaçament per a anar de Buenos Aires a Puerto Madryn i a la inversa.

A pesar de tots aquests entrebancs, el nivell musical del Simposi va ser excel·lent, tot i que l'espai on s'oferien els concerts principals –el gimnàs municipal de Puerto Madryn– no reunia les condicions idònies per a acollir-los.

Als matins i a les tardes es feien les classes magistrals, les conferències, les trobades amb compositors, les taules rodones, els tallers i les presentacions. Les classes magistrals van ser dictades per Anton Armstrong, dels Estats Units; Simon Carrington, de la Gran Bretanya; Arne Saluver, d'Estònia, i Josep Vila Casañas, de Catalunya, que, com a cors pilot, van disposar del Coro de la Universidad de la República, de l'Uruguai; el Coro de Cámara de la Municipalidad de Quilmes, de l'Argentina; l'Estonian TV Girls Choir, d'Estònia, i l'Estudio Vocal Meridies, de l'Argentina, respectivament.

Al migdia s'efectuaven a diferents espais de la ciutat els concerts individuals dels cors participants i de diversos cors argentins. A les cinc de la tarda tenia lloc el cant comú, que dirigien Michael Gohl, de Suïssa, i Josep Prats, de Catalunya, els quals disposaven com a cor pilot de la *Cantoría de la Merced*. Cada dia hi participaven altres directors invitats, i Josep Vila hi va dirigir la seva obra "El temps recollirà". El llibre de cant comú que s'hi va presentar és un recull de 43 peces de tots els estils escrites per compositors d'arreu del món en el qual destaca una secció destinada a composicions de l'Amèrica llatina.

A les vuit del vespre, als concerts "de gala", hi van actuar els cors seleccionats: Lady Cove Women's Choir, del Canadà; Choeur National des Jeunes – À Coeur Joie, de França; Ensemble Res Nova, de Xile; Nidaros Cathedral Girls Choir, de Noruega; Coro de la Universidad de la República, de l'Uruguai; Coro de Cámara de la Municipalidad de Quilmes, de l'Argentina; Estonian TV Girls Choir, d'Estònia; Estudio Vocal Meridies, de l'Argentina; Witloof Bay, de Bèlgica; Camerata Musica Limburg, d'Alemanya; University of the Philippines Madrigal Singers, de les Filipines; Nelson Mandela Metropolitan University Choir, de Sud-àfrica; Grup Vocal KEA, d'Euskadi; Voces Nordicae, de Suècia; University of Utah Singers, dels Estats Units, i Entre Voces, de Veneçuela.

El primer dia, els cors de la província de Chubut van estrenar l'*Obertura per al Novè Simposi Mundial de Música Coral*, obra per a cor, orquestra i ballet folklòric composta sobre la base de melodies gal·leses i argentines per Héctor Mac Donald.

Assemblea de la IFCM

El dissabte 6 d'agost es va realitzar l'assemblea general de la IFCM; a més dels temes reglamentaris que hi van ser analitzats, s'hi va debatre i aprovar la modificació dels estatuts. De les modificacions introduïdes cal fer esment de les dues següents:

- Es reconeixen com a territoris de ple dret totes les nacions i col·lectivitats amb cultura pròpia. Fins ara només s'acceptava un vot per Estat reconegut, però a partir de la pròxima assemblea, Catalunya hi serà admesa com un territori amb dret a vot i, per tant, els catalans que hi siguin presents podran representar-hi el nostre país. Dins del món coral sempre han estat reconegudes la nostra llengua i la nostra cultura, però encara hi havia impediments de caire administratiu. La bona entesa amb els membres del Consell que han portat la ponència, un flamenc i una canadenc, ha facilitat l'aprovació d'aquesta proposta, però encara va caldre donar moltes explicacions.
- S'ha introduït la figura dels auditors interns. A proposta de diversos membres del Consell de la IFCM, la presidenta de la FCEC, Montserrat Cadevall, va ser elegida una de les dues persones que hi desenvoluparan aquesta comesa en els anys venidors.



Casals catalans

Ja fa anys que la FCEC va emprendre la tasca d'acollir totes les corals integrades per membres de les comunitats catalanes que viuen a l'exterior, i també d'altres territoris de parla catalana. Com que habitualment no poden participar en les activitats de la Federació, aquestes corals estan exemptes de pagar la quota (140,00 € l'any 2011). Ara n'hi tenim més de vint, i pensem que és important que totes estiguin vinculades a la FCEC perquè coneguin al dia la vida coral del nostre país i també perquè puguin rebre tota la documentació que editem.

Aprofitant el viatge a l'Argentina, la presidenta de la FCEC va tenir l'oportunitat de visitar diversos casals catalans que tenen corals adherides a la FCEC –les de Buenos Aires, La Plata i Rosario– i de conèixer directors d'altres. La FCEC els va fer donació de totes les partitures que tenim editades.

Aquest material també es va lliurar a l'Asociación de Directores de Argentina per a una biblioteca coral que obrirà. Pensem que és un servei a la nostra cultura fer la màxima difusió del nostre patrimoni coral.



Intercanvis...

La presidenta de la FCEC també va visitar el delegat de la Generalitat a Buenos Aires, atès que podem col·laborar-hi intercanviant informacions i compartint gestions relacionades amb corals argentines que vulguin visitar Catalunya o corals catalanes que es desplacin a l'Argentina.

Dia Mundial del Cant Coral

La Federació Internacional per a la Música Coral va convocar, com cada any, el Dia Mundial del Cant Coral, que es va celebrar el diumenge 11 de desembre.

Enguany, el valor que s'hi volia destacar és el de la solidaritat.

Com ja s'ha dit, la FCEC va triar el concert de les Terres de l'Ebre per fer-ne la celebració oficial.

Totes les corals del món que s'hi van adherir van poder llegir en els seus concerts el manifest següent:



Proclama

Canteu, cors del món!

Que la vostra veu ploqui brolladors
on cremen les fogueres.

Que el vostre cant posi roses
on hi ha camps de batalla.

Obriu solcs i sembreu amor,
per recollir fruits d'esperança.

Canteu a la llibertat on hi hagi despotisme,
canteu a la igualtat on niï la pobresa,
canteu a la germanor on prevalgui l'odi.

Que els vostres cants orientin el món
perquè la pau substitueixi la guerra,
perquè l'home respecti la terra,
perquè no hi hagi diferències de races ni de color,
perquè tots siguem germans,
perquè aquest planeta s'alegri amb les nostres veus.

Cor Mundial Jove

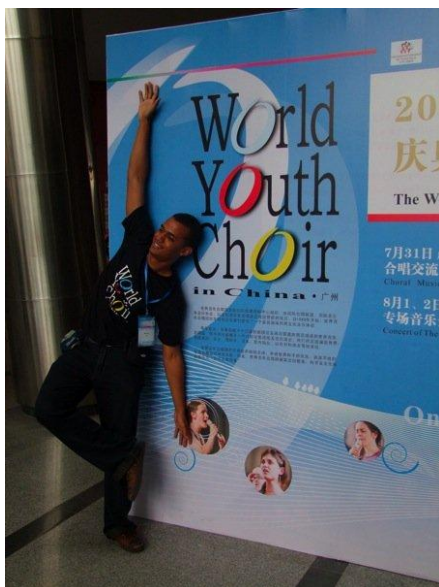


Oberta la inscripció per a participar en la sessió del Cor Mundial Jove del 2012

Aquesta sessió se celebrarà del 3 d'agost a l'1 de setembre, a Xipre.

- Si l'1 de juliol d'enguany tindràs entre 17 i 26 anys,
- Si t'apassiona el cant coral,
- Si tens experiència com a cantaire,
- Si tens formació musical,
- Si tens bon coneixement de l'anglès,
- Si vols fer amics d'arreu del món,
- Si vols aprendre en un entorn multicultural,
- Si tens la voluntat de millorar la vida social,
- Si cerques el mestratge de diferents professionals,
- Si vols passar un mes amb grans persones, treballant amb directors de renom mundial i viure l'experiència "a l'escenari",

Apunta't al Cor Mundial Jove!



Aquest cor, nomenat per la UNESCO "Artista per la Pau", participarà al desembre del 2012 en els actes de concessió del premi Nobel de la Pau a Oslo, i és un espai únic per a viure de ple el cant coral.

Els candidats a participar-hi hauran de fer una audició.

Més informació a la FCEC: 93 268 06 68 i fcec@fcec.cat

És un projecte de la Foundation World Youth Choir que patrocinen:

- International Federation for Choral Music (IFCM),
- Jeunesses Musicales International (JMI),
- European Choral Association – Europa Cantat (ECA-EC).

EMC-Consell Europeu de la Música

Assemblea del Consell Europeu de la Música

IV Forum Mundial de la Música

El Consell Europeu de la Música (EMC) va ser creat per a promoure la diversitat musical, donar suport al desenvolupament musical a Europa i influir en les polítiques musicals d'institucions com la Unió Europea i el Consell d'Europa. L'EMC és la representació europea del Consell Internacional (IMC), relacionat amb la UNESCO.

Cada any, l'EMC organitza la seva assemblea anual coincidint amb algun congrés sobre música. El 2011 es va fer coincidir amb l'assemblea de l'IMC i amb el IV Fòrum Mundial de la Música.

Del 26 de setembre a l'1 d'octubre, Tallin, la capital d'Estònia i de la cultura europea durant el 2011, es va convertir en el centre musical del món: més de tres-centes persones, provinents de cinquanta països, hi van debatre sobre els canvis musicals i socials i van exposar i compartir una gran quantitat de coneixements i experiències.

A l'assemblea de l'EMC, a la qual es van sotmetre les memòries, els comptes i els projectes anuals, vaig presentar la Federació Catalana d'Entitats Corals (FCEC) com a nou membre de l'organisme, i també vaig representar-hi el Consell Català de la Música.

Pel que fa a l'assemblea de l'IMC, s'esqueia la renovació de la Junta, per a la presidència de la qual va ser reelegit Frans de Ruiter.

El IV Fòrum es va desenvolupar en sessions plenàries, tallers, presentacions de projectes i altres debats; en conjunt, cal assenyalar que va oferir una varietat impressionant d'enfocaments teòrics i pràctics sobre temes relacionats amb la música i el canvi social. Durant totes les sessions es va posar un èmfasi especial en el fet que l'educació musical i la música han d'anar en paral·lel.

Els participants també vam poder assistir a concerts excel·lents.



Una altra activitat emmarcada dins el Fòrum va ser la concessió dels premis Drets Musicals IMC 2011, creats l'any 2009 per a reconèixer i afavorir projectes que defensin algun dels cinc drets musicals definits per l'IMC:

- el dret de tots els nens i adults a:
 - expressar-se musicalment amb tota llibertat,
 - aprendre llenguatges i habilitats musicals, i tenir accés al desenvolupament musical a través de la participació, -l'escolta, la creació i la informació;
- el dret dels artistes musicals a:
 - desenvolupar el seu art i comunicar-se a través de tots els mitjans de comunicació, amb instal·lacions adequades a la seva disposició, i
 - obtenir el reconeixement i una remuneració justa pel seu treball.

El guanyador del Premi 2011 IMC Musical va ser un projecte australià encaminat a promoure i millorar l'educació musical que beneficia tots els joves del país.



Un dels segons premis va recaure en “Cors en cor” (“Hearts in Harmony”), del Secretariat de Corals Infantils de Catalunya, que l’any 2010 va organitzar una edició d’aquest projecte que treballa per la inclusió social de persones afectades per diferents discapacitats a través de la música coral; l’altre, en un projecte d’ensenyament d’òpera cantonesa a Hong Kong.



Presentació del projecte del SCIC

Les mencions especials es van concedir a l’Espace Akto del Congo, a la Jove Orquestra Nacional de l’Iraq i a la Xarxa Polifonia de Música (Associació Europea de Conservatoris).

Montserrat Cadevall i Vigués
Presidenta de la FCEC

Més sobre el món coral

Cantem *El Messies!*

Un projecte de l'Orquestra Simfònica del Vallès i La Caixa amb la participació de nens i nenes d'escoles, casals i centres oberts.

Hem demanat a una representant del grup de persones que van preparar els infants per al concert i a una integrant del Cor Lieder Càmera que va participar en el concert, que ens expliquessin el procés de preparació i la realització del concert pròpiament dit.

La Coral Xamfrà³

“Us escric aquest correu en nom meu, dels músics dels tallers i de tota la Simfònica per donar-vos les gràcies per haver fet d'aquest projecte una experiència fantàstica. Personalment, he après moltíssim de tots vosaltres, dels nens i dels músics professionals, i crec una vegada més que tot és possible si es fa amb rigor i il·lusió.

Aquest matí he parlat amb un dels músics dels tallers i m'ha dit, molt emocionat, que aquest projecte li havia tocat la fibra...”

Quima Farré. Equip de gestió de l'Orquestra Simfònica del Vallès

L'experiència ha valgut molt la pena per a tots: els nens, els mestres, els músics de l'orquestra..., tots hem après i hem gaudit fent música plegats.

El projecte consisteix a posar en contacte els músics de l'orquestra i els nens i nenes perquè comparteixin la música d'*El Messies* de Händel.



Assaig i més assaig

En síntesi, el projecte s'estructura a partir dels elements següents:

³ L'ARC Música, dins el seu projecte de gestió de l'Escola de Música de Can Ponsich, destina fons de la Fundació pròpia i cerca recursos públics i privats per a Xamfrà, Centre de Música i Escena del Raval, per a portar a terme una acció socioeducativa a través de les arts, amb la voluntat de treballar per la inclusió social.

- Una proposta de creació per part dels nens, enquadrats en petits tallers que els músics de l'orquestra lideren. A partir d'un baix d'un dels números de l'obra i el text anglès corresponent, els nens inventen una melodia que acabaran cantant al Palau de la Música Catalana acompanyats per un petit grup de cambra de la mateixa orquestra.
- L'aprenentatge de dos números d'*El Messies* ("Al-leluia" i "He shall feed His flock like a shepherd"), que els nens i nenes cantaran en el concert que es fa al Palau de la Música Catalana a principis de desembre.
- Per dur a terme tot el procés, els mestres van passar per un programa de formació amb Mark Withers i van tenir dos músics i un coordinador pedagògic (Pablo Pérsico) que van venir a cada centre a fer-hi quatre sessions de treball.
- Tot plegat va culminar en els assaigs generals i el concert del primer cap de setmana de desembre al Palau, en el qual es van fer les audicions de les peces de creació dels nois i es va poder sentir una selecció de números d'*El Messies* a càrrec de l'Orquestra Simfònica del Vallès i el Cor Lieder Càmera, amb les dues participacions puntuals dels nens.

Tant el procés com la seva cloenda, en una sala com el Palau de la Música Catalana, al qual moltes famílies podien assistir per primera vegada i en què els infants van cantar des de l'escenari, l'orgue i els laterals del primer pis, tots junts (lluïnt una samarreta vermella on es llegia "Cantem *El Messies!*"), han estat d'un gran valor emocional, musical, cultural i social.

I la veritat és que tothom, nens i nenes, famílies, músics, responsables de l'organització, etc., compartim el sentiment que expressa Quima Farré en la citació anterior i que també ens va fer arribar Glòria Cid, responsable del projecte "Cantem *El Messies*-La Caixa".

Ester Bonal



Un Palau especial

El Cor Lieder Càmera

El millor Chorus Hallelujah

Com a cantaire del Cor Lieder Càmera, em sento molt afortunada perquè gràcies a la popularitat que ha adquirit la immensa obra de Händel, el mes de desembre és “gairebé sinònim de *Messies*”⁴ per al nostre Cor”. Aquesta peça musical profunda, àmplia i de gran teatralitat, ofereix unes parts corals delicioses que es canten i s'escolten amb gust. Per fer versions més curtes de l'obra, en “retallen” – maleïda paraula– alguns números corals, cosa que ens sap greu als cantaires, que potser només en retallàriem –tornem-hi– un... I, a més, trobo que cantar *El Messies* a mi sempre m'ha proporcionat alguna sorpresa o alguna experiència agradable, cosa que el converteix en un doble regal de Nadal ja abans del 25 de desembre.



El Cor Lieder Camera

Cantar *El Messies* ens ha permès de treballar amb directors d'altíssim nivell, com l'inoblidable Trevor Pinnock, que, amb la seva capacitat de transmetre passió i confiança en la partitura que s'estava interpretant, portava els cantaires a donar el rendiment i a rebre el gaudi màxims, tant durant els assajos com durant el concert, en el qual, d'altra banda, ell dirigia alhora que tocava el clave. Sempre recordaré el seu consell de cantar amb emoció però sense deixar que se t'endugui fins al punt que t'impedeixi de cantar. Una altra gran ocasió de viure *El Messies* participatiu va ser la interpretació que en va dirigir Harry Christophers amb el cor The Sixteen, un director i uns cantants de primera línia internacional en una producció amarada de la gran tradició i saviesa musical anglesa en aquesta obra.

Aquells participatius ens van fer estimar verament la interpretació d'aquest oratori, i per sort hi ha hagut altres oportunitats de fruitar-ne: Lieder Càmera el va cantar durant alguns dies del mes de desembre dels anys 2001 i 2002, i sobretot recordem especialment un concert d'aquests cicles, que se celebrava a Santa Maria del Mar i que va coincidir amb una gran nevada a la ciutat i el seu entorn. A l'hora convinguda no havien pogut arribar a destinació ni el director ni alguns dels músics de l'orquestra, que van trucar, neguitejats, per disculpar-se. El públic, però, ja omplia la basílica i no se'l podia deixar amb la mel a la boca, amb la qual cosa Josep Vila, fundador i director del Cor fins al 2005, va assumir la responsabilitat de dirigir l'obra, mentre el segon violí feia de concertino. I tot va anar com una seda, de manera que en vam gaudir de valent.

4 Tal com Miquel Humbert ho defineix en el llibre *Lieder Càmera Opus 20*.

Després d'uns anys de pausa en què vam interpretar una altra obra cabdal, l'*Oratori de Nadal* de J. S. Bach amb l'OBC i Salvador Mas, el següent *Messies* va arribar l'any 2009. Es tractava d'un participatiu que es feia a Valladolid amb l'Orquestra Barroca Catalana i Jordi Casas a la batuta. Vam tenir ocasió de passar tres dies fantàstics cantant i passejant per la ciutat i visitant el seu patrimoni... I, més endavant, fins i tot ens vam permetre de trencar la tradició, i amb la mateixa formació orquestral i direcció vam interpretar *El Messies* a Ceret el mes d'abril del 2011.



I arriba el 4 de desembre del 2011, quan l'Orquestra del Vallès ens convida a participar en un *Messies* al Palau de la Música Catalana dins el concert familiar de La Caixa. Molts de nosaltres només teníem la informació que es feia un diumenge al matí perquè es tractava d'un concert per a les famílies; però, un cop allà, ens va sorprendre agradablement de veure un munt d'infants amb una samarreta vermella que portava el lema "Canem *El Messies*!" i que durant l'assaig

d'abans del concert anaven ocupant els seients de l'orgue i del primer pis.

Vèiem nenes i nens de totes les nacionalitats, ja que hi havia molts fills d'immigrants dels que viuen a Ciutat Vella. Se'ls veia ben contents, i alguns fins i tot una mica esvalotats per la situació, però tan bon punt el director els va demanar silenci i els va fer aixecar per cantar, s'hi van posar seriosament i amb totes les ganes. La veritat és que ens vam sentir molt ben acompanyats cantant amb ells l'"Al-leluia". (Aquest és un dels cors que mai no es retalla i que fa una miqueta de mandra d'assajar..., però cal reconèixer que durant el concert se'n gaudeix i fa gràcia de veure gent del públic que, un cop l'ha sentit, ja en té prou i se'n torna cap a casa, que es fa tard..., i renuncia al final de l'obra.)

L'altra intervenció del cor de nenes i nens va ser en l'ària "He shall feed His flock like a shepherd", i val a dir que quan els vam sentir ja en els primers compassos, literalment em van caure les llàgrimes d'emoció, i crec que no vaig ser l'única... Quin poder que té la veu infantil i que bé que els havien preparat, tant per cantar com per pronunciar correctament l'anglès! Sort que en aquella ària el cor no hi intervenia, perquè, si no, hauria pogut comprovar com l'emoció et pot jugar una mala passada fins a impedir-te de cantar.

Quan va acabar l'assaig, el nostre mànager, Jordi Alsina, ens va explicar a grans trets en què consistia el projecte. I vam poder saber-ne més coses perquè una de les cantants professionals que havia preparat els nens, Marta Garcia, que havia sigut membre del nostre Cor fa uns quants anys, ens va explicar tots els secrets de la producció. I vam saber que havíem deixat de sentir una primera part fantàstica d'improvisació...

A l'hora del concert, la platea l'ocupaven els pares i els familiars de les petites i petits cantaires, que tenien l'oportunitat d'assistir al seu primer concert al Palau de la Música Catalana. Aquest ambient tan intercultural ens va fer estar a tots els intèrprets molt motivats, i tant l'orquestra com el cor ens hi vam implicar "de tot cor". Els components del cor infantil van estar molt concentrats i van cantar realment bé, i amb una pronunciació anglesa ben admirable.

En definitiva, després d'emocionar-me tant amb els cants dels nens i de conèixer en què consistia el projecte, em vaig entusiasmar amb l'experiència de portar la música clàssica a públics que normalment no tenen ocasió de sentir-ne. I m'agradaria anar més enllà i veure i viure el paper de l'art en la integració social. Seria fantàstic que hi hagués més iniciatives i experiències d'aquest estil i m'encantaria poder participar-hi més vegades. Moltíssimes felicitats a tots els que heu pres part en aquest projecte des del principi.

Teresa Udina
Cantaire del Cor Lieder Càmera

Música Reservata

Musica Reservata, de Barcelona, és un grup de cambra vocal que va ser creat l'any 1991 per a difondre el repertori menys conegut del Renaixement i el barroc, i que dedica un interès especial a la polifonia religiosa. El grup no té un director fix, cosa que li ha permès de treballar amb diferents especialistes en música antiga, com Jean-Marc Andrieu, Bart Vandewege, Peter Phillips, Andrew Carwood, Bruno Turner, Josep Vila i Mireia Barrera.



Ha celebrat el seu 20è aniversari amb concerts a Girona, Barcelona, Madrid, Granada i Segovia, i amb la realització del curs Victoria 400, que ressenyem a continuació.

Si en voleu saber més: www.musica-reservata.com.

Victoria 400: activitat organitzada pel Cor Musica Reservata

El curs "Victoria 400" es va fer del 7 a l'11 de setembre a l'església de Sant Gaietà, a Barcelona, amb motiu del 400è aniversari de la mort de Tomás Luis de Victoria. Anava dirigit a cantants i grups vocals que volguessin aprofundir en el coneixement del cant coral del Renaixement i contemporani.

Els organitzadors i professors del curs van ser les persones següents:

- Peter Phillips, fundador de The Tallis Scholars l'any 1973, conjunt que interpreta principalment música del Renaixement. Phillips és un reconegut investigador d'aquest tipus de música.
- Pedro Teixeira, director de tres grups corals i especialista en música del Renaixement i contemporània.
- Ivan Moody, compositor, director de cors i musicòleg que ha escrit nombrosos articles sobre música antiga i contemporània.

-Jordi Abelló, cantant i especialista en música antiga, que dedica un interès especial a la polifonia religiosa renaixentista. Ha fet gires amb diversos grups, entre els quals Musica Reservata, del qual hem parlat en la crònica anterior.



El repertori que es va treballar en el curs comprenia les peces següents:

Taller dirigit per Peter Phillips

Tomás Luis de Victoria (c.1548-1611): *Responsoris de tenebres per Divendres Sant*

"Tamquam ad latronem"

"Tenebræ factæ sunt"

"Animam meam dilectam"

"Tradiderunt me"

"Iesum tradidit impius"

"Caligaverunt oculi mei"

Motets "Dum complerentur dies Pentecostes" a 6, i "O magnum mysterium", a 4

Taller dirigit per Ivan Moody

Dobri Christov (1875-1941): "Nyne otpuschaeshi"

Petar Konjović (1883-1970): "Glas Gospoden"

Nikolai Rimski-Korsakov (1844-1908): "Spasenie sodelal"

Stevan Mokranjac (1846-1914): "Velichanie"

Ivan Moody (n. 1964): "Exaposteilarion for Pascha"

Ivan Moody: "Behold, the Bridegroom"

Taller dirigit per Pedro Teixeira

Eurico Carrapatoso (n. 1962): *Missa sine nomine*

Estêvão Lopes-Morago (c. 1575-1630): "Versa est in luctum"

Estêvão Lopes-Morago: "Commissa mea"

Frei Manuel Cardoso (1566-1650): "Non mortui qui sunt in inferno"

Estêvão de Brito (1575-1641): "Heu Domine"

Duarte Lobo (c. 1565-1646): "Audivi vocem"

Jordi Abelló era qui s'ocupava dels grups de cambra, amb l'objectiu que descobrissin diferents maneres d'escoltar i practicar la polifonia. Els grups podien proposar obres determinades, preferentment de Tomás Luis de Victoria.

Les propostes inicials del director eren les següents:

Sis responsoris per al Dijous Sant

Lamentacions per al Dijous Sant

Motets "Vidi speciosam" i "O vos omnes"

Motet "O quam gloriosum"

"Bach zum mitsingen 2012" (cantates de J. S. Bach participatives)



Aquest projecte, que ateny la segona edició, ofereix la possibilitat d'interpretar quatre de les cantates de J. S. Bach apropant-se al seu context original.

En primer lloc, respectant la data litúrgica per a la qual va ser escrita cada cantata. En segon lloc, efectuant els assajos i les audicions sempre en esglésies. Per exemple, aquest 2012 el projecte tindrà lloc en esglésies tan emblemàtiques com la catedral de Girona o la basílica de Santa Maria del Mar.

També n'és peculiar el fet que el treball és intensiu i concentrat en un cap de setmana, i és per aquest motiu que va adreçat a cantaires amb formació vocal i musical i amb experiència coral. Aquest any s'inicia una col·laboració amb el Departament de Música Antiga de l'ESMUC, i l'acompanyament instrumental de les cantates passa a realitzar-se amb instruments d'època. Més informació: www.bachzummitsingen.com.

Rita Ferrer Miquel llegeix la seva tesi doctoral sobre el cant coral infantil i obté el cum laude



El 23 de desembre passat, Rita Ferrer, directora de la Coral Nit de Juny i de l'Escola de Música de Palafrugell i professora de la Universitat de Girona, va defensar la seva tesi doctoral, titulada *El cant coral infantil educa en valors, hàbits i competències*, que va ser dirigida per Montse Tesouro, de la Universitat de Girona, i per Joaquim Miranda, de la Universitat Autònoma de Barcelona.

En el seu treball d'investigació ha maldat per fer palès que el cant coral infantil i juvenil és una disciplina que va més enllà de l'educació musical.

Partint d'un marc teòric d'anàlisi de la història i la situació del cant coral a Catalunya, de les seves federacions i dels projectes realitzats, i tenint en compte la seva experiència de més de trenta anys en la direcció de cors, ha analitzat els resultats d'un qüestionari que va elaborar i que van respondre 61 corals infantils i juvenils de diferents tipologies: d'escoles de música, d'escoles de primària i secundària i d'altres de les comarques gironines, i del qual ha extret resultats amb relació al cant coral i l'educació. Les seves conclusions aporten reflexions com que "des del moment en què un cantaire forma part d'un grup coral, on el fet de cantar és l'acció directa, estem educant en altres aspectes de manera indirecta, tot aprenent formes de conducta, treballant valors i aprenent competències, ja sigui de manera conscient o inconscient", i que el cant coral infantil i juvenil és, a més de la pràctica del cant col·lectiu, "un camí que educa en valors, crea hàbits i treballa competències" i també proporciona "una millor formació de la ciutadania".

Té tracte amb altres músics joves catalans: Blancafort, Toldrà, Gerhard, etc., que després crearan el Grup dels Vuit amb B. Samper, A. Grau, Lamote de Grignon i Gibert i Camins.

El seu esclat públic es produeix a París, quan F. Motte-Lacroix, el seu mestre, estrena obres seves en el concert del 15 d'abril del 1921, que obté un gran èxit de crítica, principalment per l'article d'E. Vuillermoz a *Le Temps*. El seu nom sonarà tant com el dels francesos Ravel, Debussy, Fauré, Satie, etc. Com a conseqüència de la seva anomenada, els compromisos socials li duraran uns quants anys.

Però ell, introvertit i un gran tímid, amb molts problemes de comunicació i davant de la nova música, sobretot de l'Escola de Viena, entra en crisi creativa l'any 1933.

Fuig de les guerres i torna a Barcelona l'any 1941 (i ja hi roman fins a la seva mort). Coneix la que serà la seva esposa, la pianista Carme Bravo, i torna a compondre, tancant el parèntesi de sequera. Inicia aleshores un període de creació que durarà fins al 1979, quan un problema de salut talla per sempre més la seva obra.

El món musical de Mompou és un món amb abundància de colors, sons i imatges, i tota la petjada de la Catalunya que envolta Mompou. Home tranquil i observador, va cercar i va atènyer la forma d'expressar els profunds sentiments que s'ocultaven al seu interior. Persona tímida i de veu suau, la seva música reflecteix els pensaments i les idees que representen l'home que va ser.

La seva obra s'adreça sobretot al piano, a causa de la seva formació com a concertista; algunes de les seves peces, però, també són per a altres instruments i, molt especialment, per a la veu humana, de la qual fou un gran conreador. Cançons seves han aconseguit fama mundial. Cal remarcar, dins la seva obra per a veu, l'aportació al món coral, al qual concedeix des del principi una gran importància. Seves són les obres del llistat que segueix.

Obres per a cor

Improperis (1963), 30 minuts

Oratori per a baríton o baix, cor mixt i orquestra

Text en llatí de la litúrgia del Divendres Sant

Baríton - cor mixt - 1.1.1.1. - 2.2.0.0 - tim - perc - arp - cel - cu

Baríton - cor mixt - 2.2 + 1.2.2 - 4.2.2.1 - tim - perc - arp - cel - cu (versió d'Igor Markevitch)

Parts de lloguer a l'Editorial Salabert (París) / Ref. M. C. 344

Persona de contacte: Patrick Rousso, Assistant Location

Tel. 0153 24 80 64, fax 01 53 24 80 29

email: patrick.rousso@umusic.com

www.durand-salabert-eschig.com

Cor a cappella

Dos cantigas de Alfonso X el Sabio (1953) - 4 minuts

Cor mixt. Text en castellà antic

Editat per Salabert / Ref. M.C. 139

Ave Maria (1958) - 5 minuts

Cor mixt. Text en llatí

Editat per Salabert / Ref. M. C. 236

Canto de ultreia (1962) - 3 minuts
Cor mixt. Text en castellà, extret del *Codex Calixtinus*
Editat per Salabert

Vida interior (1966) - 4 minuts
Cor mixt. Text en castellà de Pedro Masaveu
Editat per Salabert

Ball rodó (1976) - 2 minuts
Cor mixt. Text en català
En procés d'edició a Clivis
Editors
N'hi ha una edició de la
Federació Catalana d'Entitats
Corals



Mira quina resplendor (1966)
- 2 minuts
Nadala a una sola veu. Text en català de Frederic Mompou
En procés d'edició a Editorial Boileau
N'hi ha una edició particular de l'autor i una versió per a cor mixt d'Antonio Jorquera (1987).

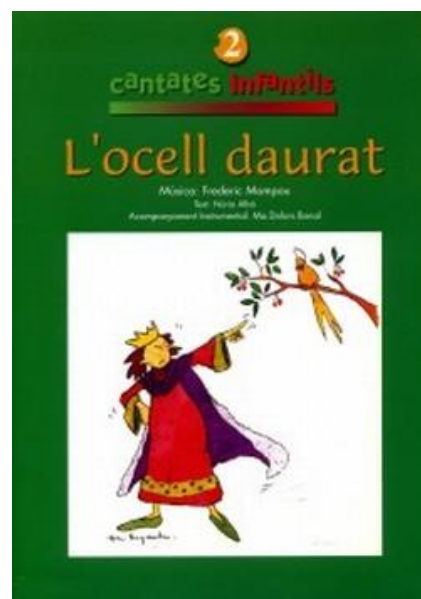
Cor acompanyat

L'ocell daurat (1970) - 40 minuts
Cantata infantil escenificable per a recitador,
cor de veus blanques i conjunt instrumental o piano.
Text en català de Núria Albó
Editat per Dinsic

Cantar del alma (1951) - 8 minuts
Cor mixt i orgue. Text en castellà de sant Juan de la Cruz
Editat per Salabert

Propis del temps d'advent (1973) - 19 minuts
Cor mixt i orgue. Text en català
En procés d'edició a Editorial Boileau
N'hi ha una edició d'Editorial MF

La vaca cega (1987) - 10 minuts
Cor mixt i orgue. Text en català de Joan Maragall
Editat per Tritó el 2004: info@trito.es - www.trito.es



La seva obra el féu mereixedor de nombrosos guardons, premis i publicacions.

La Fundació Privada Frederic Mompou fou creada per la seva vídua, la senyora Carme Bravo, el senyor Joan Millà i l'entitat Joventuts Musicals de Barcelona al juny de 2006, a Barcelona. Com a hereva de Carme Bravo, la Fundació és propietària de les obres i els drets de les creacions de Frederic Mompou. Actualment prepara diferents actes, que tindran lloc durant el bienni 2012-2013, per a commemorar el vint-i-cinquè aniversari de la mort del músic.

Premis Ateneus 2011

La Federació d'Ateneus de Catalunya (FAC) va celebrar el dimecres 21 de desembre, a les vuit del vespre, al Caixa Fòrum, Centre Social i Cultural de l'Obra Social "la Caixa", el lliurament dels Premis Ateneus 2011, uns guardons que reconeixen l'associacionisme cultural català.



Es tracta d'una de les convocatòries de guardons a l'associacionisme català de més prestigi. Van assistir en aquest acte 260 persones, entre representants de l'administració pública, personalitats del món cultural català i components d'entitats associades a la Federació d'Ateneus de Catalunya. Durant l'acte van donar-se a conèixer les candidatures guanyadores en cadascuna de les categories obertes a concurs.

En l'apartat de Creativitat en Música el resultat final va ser el següent:

1. Vespres de Jazz
Entitat: Lluïsos d'Horta de Barcelona.
2. Aquarela do Brasil
Entitat: Cor Vivace del Cercle de Gràcia de Barcelona.
3. Quaranta-cinquè aniversari de la coral infantil El Violet
Entitat: Lluïsos de Gràcia de Barcelona.

Felicitem a les dues corals finalistes, el Cor Vivace (FCEC) i El Violet (SCIC) per haver arribat fins a aquesta fita, com a fruit del seu treball rigorós i perseverant que fa que el cant coral català sigui valorat més enllà de les nostres federacions musicals com un eix més de l'associacionisme català.

Certamen Coral de Tolosa, 2011



La 43a edició del Certamen Coral de Tolosa es va celebrar del 29 d'octubre al 5 de novembre del 2011. El seu objectiu, en els quaranta-dos anys de trajectòria, és de reunir els millors cors del món "per tal de fer possible l'intercanvi d'estils, d'interpretació, de literatura coral, d'educació vocal i de maneres de fer de cada país i, així mateix, donar a conèixer la tradició musical i cultural del País Basc".

En aquesta edició hi han participat 19 grups procedents d'Alemanya, Espanya, els Estats Units, les Filipines, Finlàndia, Letònia, el Regne Unit, la República Txeca, Rússia, Ucraïna i la Xina.

D'altra banda, aquest any correspon a Tolosa l'organització del 23è Gran Premi Europeu de Cant Coral el dia 5 de novembre. Aquest concurs reuneix els guanyadors d'alguns dels concursos europeus més importants. Els cors participants faran una vuitantena de concerts a diferents localitats d'Euskadi.

El Certamen demana cada any als cors participants la interpretació d'una obra obligada, que en aquesta darrera edició ha estat el *Sanctus-Benedictus* de Josep Vila i Casañas. Ens en congratulem i l'en felicitem. Si voleu més informació sobre el Certamen:

<http://cordexativa.wordpress.com/2011/11/02/resultados-de-la-43-edicion-del-certamen-coral-de-tolosa-2011/>

Cor de Teatre: Operetta

Operetta. Una experiència única: música a cappella, teatre i humor

Operetta presenta un nou apropament al món de l'òpera. Amb humor i música a cappella, l'espectacle ofereix l'oportunitat d'endinsar-nos en el gènere operístic a través de la rialla. Vint-i-vuit cantants-actors de la Companyia Cor de Teatre omplen l'escenari en un muntatge que combina música a cappella, teatre i grans dosis d'humor.



Operetta és una generosa aproximació als passatges operístics més populars de Verdi, Rossini, Bellini, Mozart, Bizet, Wagner, Saint-Saëns, Musorgski i Offenbach. Un espectacle per a tots els públics que atrapa a tothom per la seva expressivitat, ritme, delicadesa i força visual.

L'espectacle, que es va estrenar a Girona i va fer parada al TNC, al teatre Poliorama i al Gran Teatre del Liceu, ha estat guanyador del Premi Popular de la desena edició del premi Unnim de Teatre, i guanyador dels Premis Butaca 2011 com a millor espectacle familiar, i suposa el salt definitiu de la companyia al teatre professional.

Ginesta Ferrer
Gestió Cor de Teatre

Parlen els directors

Dues experiències (2). Òscar Boada

El 3 d'octubre del 2009 es va celebrar una sessió del Fòrum de Directors de la FCEC, a la qual van ser convidats dos directors perquè hi expliquessin la seva experiència al capdavant de dues de les entitats més conegudes del panorama coral català: Ramon Noguera, de la Polifònica de Puig-reig, i Òscar Boada, del Cor Vivaldi. Al seu moment en va sortir una ressenya, però hem pensat que era important conèixer amb tot detall les seves explicacions. Al número 31 de la revista ens va parlar en Ramon. Ara li toca a l'Òscar.

Òscar Boada



Òscar Boada és el responsable de música de l'Escola IPSI i el fundador i director del Cor Vivaldi - Petits Cantors de Catalunya. És llicenciat en direcció coral per la Royal School of Music de Londres, va ser pianista titular de l'Orfeó Català des del 1985 fins al 1998 i durant el curs 1997-1998 en va ser assistent de direcció.

Reconegut com un dels especialistes més destacats en cors de veus blanques i autor de mètodes didàctics per a l'ensenyament de la música a l'escola, és convidat a impartir cursos i a participar en conferències i trobades internacionals.

Ha col·laborat amb orquestres i directors de renom internacional, com Mehta, Rodetzenski, Comissiona, Rostropovitx, etc.

Guardonat al Concorso Internazionale "Merielles Ventre" per directori di coro l'any 2001, ha estat membre de diversos jurats i va obtenir el premi Reus de composició per a cors infantils.

Amb el Cor Vivaldi ha fet gires per diversos països d'Europa, els Estats Units i l'Argentina, i actualment el Cor organitza el seu propi cicle de concerts i col·labora en produccions del Gran Teatre del Liceu.

I ara ens parla de la seva experiència amb el Cor Vivaldi:

La Montserrat Rios i també l'Emili Fortea es van posar en contacte amb mi per demanar-me que compartís la meva experiència amb tots vosaltres. De segur que no podia trobar un públic millor ni més interessat. Alhora, com no podia ser altrament, us agraeixo a tots vosaltres la presència en aquesta xerrada, que espero que resulti profitosa i, amb una mica de sort, fins i tot agradable.

El secret del Cor Vivaldi

En aquest país, igual que a molts altres, tenim tradicions mil·lenàries. Una d'aquestes, molt barcelonina, però també nacional de Catalunya, és la suspicàcia davant de tot i tothom. Quan una cosa, un projecte, una institució, funciona, el comú dels mortals del país sabem que darrere de tot allò hi ha coses amagades, indesitjades, pecaminoses, ominoses i, sobretot, reprovables. No ens enganyem: a vegades fins i tot l'encertem; només cal veure les darreres notícies. Com si les coses, pel sol fet de funcionar –que, diguem-ho clar, hauria de ser sempre l'estat natural de tot allò que pretén donar un servei o culminar una activitat–, necessitessin un secret, una mena de màgia, un pecat, per tal de poder

desenvolupar i portar a terme una activitat amb una dignitat mitjana. Com si amb la feina –recordem la sentència divina: “Guanyaràs el pa amb la suor del teu front”– no n’hi hagués prou.

(Una veu interromp la xerrada.)

Veü: No t’ho havia dit? Ja comença a tirar pilotes fora... En realitat, és que no vol explicar el seu secret...

Òscar: Però senyor...

Veü: Un país individualista. Així no...

Òscar: Però senyor... Senyor què?

Veü: Montenegro.

Òscar: Senyor Montenegro, cregui'm... És que no hi ha cap secret. A veure si ho hem entès! Potser, en tot cas, un cúmul de circumstàncies. Si vol, li podem revelar petits secrets o les condicions sota les quals s’ha pogut fer una determinada cosa. Però no hi ha secrets...

Veü: Doncs... si no hi ha secret, com és que ens convoca a una conferència que es titula “El secret del Cor Vivaldi”? Sempre ens esteu enganyant! Escolti, vol dir que no podria fer oposicions a polític?

Òscar: Vaja, home! Està bé. Que la seva justa indignació s’atemperi, senyor Montenegro. Anem a pams: procuraré desgranar-li els secrets del Cor Vivaldi o, més ben dit, els possibles secrets. Secret número u. Els nens i les nenes... (Volia posar una fotografia, però la tecnologia no ho permet, quina llàstima! Era una foto d’una penitenciària d’Amèrica amb els nens i les nenes darrere les reixes... Era fantàstica, quina llàstima!... Potser els nous aires de la pedagogia ens l’han censurat...) Bé, els nens i les nenes...

Veü: ... Els nens i nenes, és clar. Al cap i a la fi..., si no hi ha nens i no hi ha nenes, no hi pot haver un cor...

Òscar: És evident que sense ells ni elles, el Cor Vivaldi no hauria existit mai. Són la pedra angular de l’edifici, però no són especials: no es dediquen exclusivament a la música. Alguns hi estan realment dotats i tenen grans veus, però la immensa majoria fan altres coses i tenen molts altres interessos, i es concentren i es desconcentren, i m’estimen i em desestimen, i es posen malalts i tenen crisis vocacionals, i perden la veu i es queden afònics, i no van al metge, se’n van de colònies, de perfums, del que sigui, quan arriba la calor i... ah!, passen l’adolescència i no hi ha qui els entengui, ho fan tot i els passa de tot...

Veü: Ah sí? Doncs on és el secret? Potser el menjar que mengen? Potser l’escola? Ah! Deu ser l’escola, el secret...

Òscar: No li negaré que l’escola hi juga un paper més que important, definitiu, però sento decebre’l. L’IPSI, que és l’escola, és en realitat una escola normal de l’Eixample, amb mil cinc-cents alumnes que cursen des de l’educació infantil fins al batxillerat i, a part de fer la música prevista en el currículum escolar, poden, si així ho desitgen, participar en les activitats musicals que els proposem des del Departament de Música: instruments, corals, etcètera. De manera que en l’actualitat tenim uns quatre-cents cinquanta alumnes involucrats en activitats musicals, que ja és una quantitat estimable, no els ho sembla? És evident, per tant, que el paper de l’escola no és negligible. Vull dir que per tal que una cosa

com el Cor Vivaldi pugui funcionar hi ha d'haver al darrere una *alma mater* que permeti i faciliti coses que en segons quins entorns no serien possibles de cap manera. Per exemple: com s'ho faria per emprendre un viatge de vint dies a mig curs si no hi tingués implicats els professors i les etapes corresponents? En aquest sentit, la capacitat de poder canviar les condicions que dificultin el desenvolupament adequat d'un cor com el nostre és de vital importància. I l'Escola IPSI sempre ha estat favorable a totes les nostres iniciatives, amb generositat, sense mesquinesa, amb altura de mires. En un altre entorn, no sabem què hauria pogut passar, però de segur que no hauria estat tan senzill. És, doncs, amics i amigues, l'Escola IPSI el secret del Cor Vivaldi? Potser sí que ho és..., encara que... l'escola, que per a moltes coses és un aliat incomparable, per a d'altres, per la seva pròpia condició d'escola, diguem que... dóna... emoció a la vida del cor: "Demà no hi assaig, que anem d'excursió". "Aquesta setmana no acceptem concerts, que fem crèdits de síntesi". Ara, "Digues als de la sala d'assaig que no facin tant soroll, que no es pot treballar, i això no hi ha qui ho aguanti". "I aquest any, els de batxillerat vindran només dos dies..., i encara gràcies". La vida escolar, que podríem definir com l'entorn, és la nostra fortalesa, encara que a vegades, i al mateix temps, també és un entrebanc notable per a la vida d'una entitat com la nostra, el Cor Vivaldi, que vol tenir una activitat seriosa i professional, amb compromisos constants i de gran importància. Ja ho veuen! No és or tot el que lluu!



Veü: Doncs deu ser... el menjar especial... O potser el secret del Cor Vivaldi són les famílies?

Òscar: Les famílies són una part important del projecte. És evident, és clar que sí. Sense pares i mares compromesos i engrescats, no hi pot haver una realitat coral com la nostra. Si en els temples antics hi ha columnes de dins i de fora, al Cor Vivaldi els pares i mares són columnes de les de fora, i molt importants, però molt. Sense aquestes columnes, l'edifici cau sense remissió possible.

Veü: Doncs ja està! Ja tenim el secret del Cor Vivaldi... Veus que fàcil? Tot i que ara potser diràs que a vegades...

Òscar: ... A vegades, és clar, la vida familiar, igual que l'escolar, juga males passades: "Anem de viatge; la nena no vindrà". "Se'ns casa una cosina; el nen tampoc no vindrà"; això és letal... "No vindrem al concert, que anem a Londres, París, Nova York". "... les colònies de l'estiu". Tot això no ho podem pas negar... A vegades fa trontollar la normalitat. Es fa difícil poder arribar a tot i, a vegades, les columnes...

Veü: Va, no m'ho digui...

Òscar: Senyor Montenegro... Les coses que poden passar si els pares fallen...

Veü: ... I el secret del Cor Vivaldi? Què me'n diu d'allò... que gasten els militars... Com se'n diu?... Ah, sí: la disciplina...

Òscar: Ja hi som! Mare meva..., ja ho sabia: la disciplina! La famosa disciplina vivaldiana. A veure, a veure... No confonguem els termes... En aquest país, després d'una dictadura militar, la disciplina va sortir tocada i enfonsada. Vull dir que, sovint, a la paraula *disciplina* se li associa l'adjectiu *militar*, com si aquesta darrera condició fos inherent a la qualitat que estem comentant. Perquè, tant si ens agrada com si no, la disciplina és una qualitat i no pas un defecte, no ho oblidem. M'han preguntat moltes vegades per la disciplina, i fins i tot alguns només han volgut veure disciplina allà on hi havia una altra cosa. I sempre els dic el mateix: en primer lloc, jo no sóc ni un comandant, ni un sargent, ni un coronel. Per a mi, la disciplina serveix per fer coses ben fetes en el menor termini de temps, i s'ha acabat! I aquest aspecte sí que ens uneix als militars. S'imaginem un exèrcit on les coses es demanessin unes quantes vegades amb un bonic i engrescador somriure i l'ordre es complís gradualment i no pas automàticament? La disciplina no ha de ser en cap cas un aspecte decoratiu d'un grup, sinó que ha d'anar acompanyada de resultats. En la creació artística, l'ordre és bàsic. L'ordre és la primera demostració artística de la història del món. Al principi fou el caos, diu el Gènesi, i la força creadora decideix posar-hi ordre; senzillament, perquè en l'ordre hi haurà dia i nit, cel i terra, fred i calor, i la vida serà possible. Com més ordre, més garanties hi haurà que es produeixin bones creacions. Això és innegable. Però és que la disciplina és vista sovint com una cosa antipàtica, agra; i, sincerament, no crec que hi tingui res a veure.

La majoria d'educadors estan d'acord que la disciplina ha de tornar a les nostres escoles, bàsicament perquè ara que tindrem ordinadors –sí, sí, els professors també en tindrem–, haurem d'evitar que ens els llencin pel cap, o que posin els dits als endolls, o que naveguin a internet per pàgines "cutxi-cutxi", o que... Ara bé, qui posa el cascavell al gat? La disciplina salta a la vista, a can Vivaldi. Però hi ha una cosa que poca gent em pregunta, i és aquesta: l'humor. Tenir sentit de l'humor és bàsic. No puc entendre el treball sense la sal de l'humor. Em costa fins i tot dir coses serioses sense posar-hi alguna broma pel mig! Penso que l'humor hauria de ser declarat espècie protegida, sobretot ara que les generacions actuals l'estan perdent perillosament. Els puc dir que en l'actualitat les noves generacions entenen menys les bromes i les ironies que les de fa deu anys, posem per cas. Em sap molt de greu perquè joestic d'acord amb Lope de Vega: "*Con una sonrisa és mejor*".

Veü: Però escolti... Tot això està molt bé, però...

Òscar: Deixi'm, deixi'm continuar. La crisi humorística és tan greu que he hagut d'inventar artificis que deixin clar quan han de riure i quan no ho han de fer. No és penós?

Veü: De tota manera..., la sonoritat del cor deriva de la disciplina i del seu sentit de l'humor; peculiar humor, per cert... No pot ser que hi hagi algun motiu tècnic, alguna raó extraordinària?...

Òscar: És clar que sí. Hi ha la tècnica i també el treball. Quant a la tècnica, hem procurat que aquesta sigui molt elemental i a la vegada molt curiosa, procurant no malmetre cap veü ni fer-les sonar artificialment. Treballem a partir de la ressonància superior i procurem que hi hagi el suport aeri suficient per tal de permetre una bona afinació...

Veü: ... Va, home, va! Però què diu?... Això no s'entén... Posi'n algun exemple, home...

Òscar: Mirin, els ho explico: nosaltres partim de la ressonància. Primer exercici que fem amb un nen: li fem imitar, per exemple, el so d'una campana: "dong, dong", amb la o. Quan sap fer la campana –que haurà trigat potser tres, quatre o cinc anys...–, aleshores intentem introduir la vocal o. I ja està: a triomfar! I ja està fet! Tan fàcil com això... Podríem anar fent nens com en una fàbrica, cap problema! Després hi ha l'entrenament diari: vam començar amb dos assaigs a la setmana i ara en fem cinc. No és casualitat que els francesos dels assaigs en diguin *répétition*, perquè de repetir, allò que se'n diu repetir, repetim molt! I també hi ha el gust del director. Tal com deia abans en Ramon Noguera, el director decideix la sonoritat del cor. En primer lloc, les seves orelles manen. Si sent més tons aguts que de greus, sense voler cercarà una sonoritat més aviat greu. I si és el contrari, doncs en cercarà una de més aguda. Després vindrà el seu gust pel detall, les consonants, la pronunciació idiomàtica, l'estil, el fraseig...



Veü: El secret és fàcil de reconèixer, vist així... Però el model del Cor Vivaldi, en una escola de primària, de secundària, de batxillerat, no ha estat gaire imitat durant aquests anys..., motiu de més per pensar que hi ha una raó que vostè encara no ens ha explicat...

Òscar: Escolti'm, perdoni... Vostè no ha pensat de dedicar-se al periodisme i anar a consells de ministres, a aquelles reunions de després, i preguntar-los tot això? Per què no hi va i deixa de torturar-me?... No m'avergonyeixo de reconèixer que aquest fet m'ha deixat sempre esmaperdut. Li puc fer una confidència?

Veü: Sí...

Òscar: Durant aquests vint anys de feina, no m'ha proposat mai ningú de fer el mateix, mai, que feia a l'IPSI per a la seva escola. Vull dir que no he rebut mai temptacions; tant que m'agraden, les temptacions! Vol dir això que no hi ha interès per la bona música a les escoles? Que els directors d'escola deixen de banda la música coral? O potser vol dir que la cosa és més complicada que no ens pensem i quan l'analitzen se la imaginem com una mena de cosa inabastable? Existeix, doncs, el secret del Cor Vivaldi? Potser sí, potser no. Per mi,

probablement un dels més grans negats per la matemàtica que mai hagi existit, tot s'acaba plantejant, paradoxalment, com una equació en què tenim pares, cantaires, escola, director d'escola i director de cor, i que es plantejaria així (ens ho presenta a la pantalla):

$$X = \frac{y}{((P+C) + D1)} * D2$$

X, el secret = a la suma de pares i cantaires en un mateix objectiu i en el convenciment que allò que estan fent val la pena, i que hauria de ser elevat a y, l'Escola IPSI, en el nostre cas, sense el suport incondicional de la qual no hi ha vida possible per a cap projecte, juntament amb l'addició de D1, el director de l'escola, que ha de regular, animar i impulsar el camí de la seva criatura. Finalment, el resultat hauria de ser multiplicat per D2, en aquest cas qui us parla, ja em perdonareu, que és el que marca –d'acord amb els seus principis, amb la seva capacitat o incapacitat musical, i la seva perseverança de cada dia o el costum de no fer res mai– la marxa del cor i el seu possible èxit o fracàs.

Veü: D'acord, al·leluia! Ja sabem el secret del Cor Vivaldi... Per a això tanta estona!? Aquests de lletres..., haver començat pel factor que realment té importància: la matemàtica, els nombres...

Òscar: ... perquè la resta són bajanades... No, no crec pas que això sigui tot el secret. Més aviat es tracta d'una equació poc complicada però que, en canvi, hem pogut aplicar amb absoluta resolució i ens ha donat vint anys de vida durant els quals hem compartit feina amb un seguit de nois i noies que any rere any han ingressat al cor amb unes ganes d'aprendre i de superar-se absolutament remarcables. A voltes, impressionants i a voltes, per què no dir-ho?, decebedores.

Veü: Però a veure... Tot això està molt bé, però segur que hi ha raons, si no secrets, que han possibilitat o afavorit el creixement del cor. El seu bon nom segur que hi ha tingut un paper important...

Òscar: Vostè ho ha volgut. Segurament vol saber el meu bagatge... En primer lloc, els pares. En el meu cas, una combinació explosiva: romanticisme de la meua mare; pragmatisme, treball i decisió del meu pare. Sense ells, evidentment, no hauria fet absolutament res. Sempre van tenir fe en les meves possibilitats. Tenint en compte tot el que em van donar, no puc sinó lamentar no haver anat més enllà. També els meus mestres, com en Joan Macià fill: les seves classes de cant coral podien durar una o tres o quatre hores. Tots ells, sense saber-ho, van afavorir la creació del Cor Vivaldi. Em van ensenyar amb la seva exigència, però també amb la seva capacitat d'empatia, d'entusiasme, i preocupant-se no tan sols del desenvolupament musical, sinó també personal.

Tenir mestres amb les idees clares és la millor inversió de futur. Tampoc no puc oblidar l'Albert Giménez, la Maria Jesús Crespo i José Maria Gutiérrez, que són els que van posar les darreres pedres de la casa. Vaig ser molt afortunat amb tots ells. Llàstima de no haver-los cregut més. Més endavant, ja en el terreny coral, vaig tenir la sort de poder treballar amb autèntiques primeres espases: l'infatigable, tenaç i persistent Manuel Cabero, que va intentar ensenyar-me la contenció, i també em va ensenyar a posar les cadires i moltes coses més; l'Àngel Recasens, el mag de les veus, de la improvisació, de la innovació pedagògica, que a l'església de Sant Medir, al maig de 1984, em va fer obrir els ulls i les orelles a un món nou del qual desconeixia absolutament l'existència. Tant de bo que algun dia desapareguin o s'aclareixin les ombres que envolten la seva figura i

puguem fer justícia a un home absolutament genial. I ja en el terreny professional, l'Orfeó Català, amb Simon Johnson i Jordi Casas. Del primer vaig aprendre com era d'important fer un treball inspirat, procurant crear entusiasme per la música, i fer música en tot moment, no cansar, no avorrir, entusiasmar. Del segon, la capacitat d'administrar el temps d'assaig i el pragmatisme a l'hora d'abordar la construcció d'un programa, i aprendre a reconèixer que hi havia personatges com ell, que, amb una memòria prodigiosa, era capaç d'atresorar centenars i centenars d'acudits, a més de partitures, cintes, pel·lícules, frases fetes.



I, amb el meu cor, podria haver fet la mateixa feina sense les meves mànagers? La Teresa Pont durant més de deu anys, i després la Maria Ibarz... Han estat sempre al meu costat i m'han alleugerit una multitud de feines que jo no hauria sabut fer de cap manera; per exemple, parlar per telèfon, reservar hotels, entendre's amb institucions –ai, les institucions...!–, teatres, demanar permisos –ai, els permisos...!

També seria injust no reconèixer el mèrit personal de qui ja anomeno la meva parella de fet vivaldiana..., no s'espantin! Sense ell, el Cor Vivaldi hauria sucumbit a la primera ensopagada del seu director, o sigui jo. I els puc assegurar que d'ensopagades n'hi ha hagut moltes i de diferents dimensions. Com anava dient, no els havia explicat que la meva parella de fet es diu Antoni Amorós, que fins a l'any dos mil tres va ser director de l'IPSI. Sense la seva empremta, el Cor Vivaldi no hauria estat possible, senzillament.

Però encara n'hi ha més. Abans els parlava de les ensopagades. Això ensenya, i també les crítiques, sobretot les negatives, que fan tant de mal als que no anem gaire fins de la tan anomenada autoestima. I és clar, què hauria pogut fer sense el meu àngel protector? En aquest terreny, el de les crítiques, n'hi ha una que porta nom i cognoms: Josep Maria Casan, un metge cardiòleg i un increïble afeccionat a la música, amb una veu de baix de gran qualitat i que és capaç de cantar qualsevol fragment d'una òpera. Ell em va fer un comentari una vegada, que més que una opinió va resultar ser com un directe a la mandíbula, semblant als que propinava un dels meus ídols de la infantesa, Cassius Clay: "Ahir us vaig veure al programa *Èxit*". I jo que li dic: "I què et va semblar?". "Home, desafinen"... Després va intentar arreglar-ho com va poder, però el forat a la línia de flotació ja estava fet. Els metges, ja se sap, sempre van directes. Després d'uns quants dies

de trauma va sorgir primerament la pregunta: "I si és veritat que desafinen?". Desafinaven en aquell llunyà mil nou-cents noranta-u? Passem a veure-ho. (I posa l'enregistrament: "Nigra sum".)

Òscar: Doncs sí: desafinaven, no empastaven, no controlaven els aguts, miraven a la càmera, i com! I jo, badant i a la lluna de València. Doncs ara, amics i amigues, haig de reconèixer que jo tenia les orelles a ca l'adreçador. Jo, tot això, no ho sentia. Perquè estava per altres coses: "Nen, estigues quiet". "Posa't bé la camisa". "Mira aquest llaç, posa-te'l bé". "Com tens la partitura?". "No cridis tant, que ho esguerres". "Vigila la posició". "Mira'm bé". "No parlis, no badis". "Canta". "No cantis". "Obre la boca". "La partitura...". Jo no podia estar per l'afinació, amb tantes coses pendents. Però el cas és que aquella crítica em va fer trontollar, perquè a partir de llavors me'ls vaig escoltar d'una altra manera, fins que ja no van desafinar tant. I això ens porta a un capítol molt important: Què senten els directors de cor? Senten realment allò que està passant? O bé senten allò que volen sentir? De vegades no senten, diguem-ho obertament; moltes vegades, els directors de cor senten allò que voldrien sentir, no pas allò que realment sona en aquell moment. I llavors apliquen el que jo anomeno "relativitzadors": "Ja sonarà més bé amb una bona acústica". "Ja anirà més just el dia del concert". "Amb un piano més bo, sonarà més bé". "El Senyor proveirà". "Són nens, pobres", i d'altres...

Per tant, aquí tenim una altra variable del secret del Cor Vivaldi, senyor Montenegro: escoltar amb les orelles ben obertes. Escoltar el que realment són és molt difícil. Directors i directores de cor que m'esteu escoltant: no us desanimeu, si no us en sortiu. No patiu, truqueu al doctor Casan i que us doni la opinió sobre el vostre cor, i ja veureu com hi haurà un abans i un després.

Veú: Així, a veure, el secret es diu Casan?

Òscar: Home, no ben bé. Encara hi ha una inspiració més que va marcar l'enlairament del Cor Vivaldi, i és: "Si en les teves condicions no és possible fer això que faig jo, has de canviar les condicions" (paraules d'Erkki Pohjola). Erkki Pohjola va ser una gran font d'inspiració; va fer una tasca enorme i, sobretot, inspiradíssima. Juntament amb el Cor Infantil de l'Orfeó Català, llavors dirigit per Lluís Vilamajó, el vam portar per primer cop a Barcelona i va ser una gran experiència per a tothom.

I això no ho és tot, perquè no es pot simplificar tot tant, no és tan fàcil. També hi ha l'experiència professional i musical del director, el seu gust per un determinat timbre, el seu gust per un fraseig, pel coneixement dels estils, de les formes, dels instruments. Fins i tot ha de ser una mica psicòleg –encara que en el meu cas... Tot això és el nostre secret. I potser també repetir la frase, com si es tractés d'un mantra: "*Vinci perseverança, vinci perseverança...*", amb molt de fervor, cada dia d'aquests vint anys. I si el mantra falla, llavors haurem de recórrer al francès: "*Répétez, mes enfants, je vous en prie*".

A tots, gràcies per la vostra paciència i atenció.

I va acabar la xerrada atenent diverses preguntes dels assistents, les quals van originar comentaris i debats sobre:

- el fet que l'etapa dels cantaires, si són nens, és molt curta;
- la pèrdua de vocació o interès dels cantaires;
- si als cantaires d'un cor com aquest els han pujat els fums al cap, o als pares;
- l'exigència;
- la manca actual de valoració de l'esforç;
- els horaris d'assaig;
- la proporció entre nens i nenes;
- l'estructura coral dins de l'Escola IPSI: hi ha una escola coral, el Cor Bartók 1 i 2, d'infants de quatre anys; el Cor Rossini, que en tenen cinc; el Kodály, de sis; Mozart, de set; Corelli, etc., fins a arribar al Cor Vivaldi. I encara hi ha un altre cor: el de pares;
- la seva dedicació a temps complet a l'Escola IPSI; l'estructura de la formació musical en aquesta escola, i com ha evolucionat al llarg d'aquests anys;
- si està obert a nens de fora de l'escola. L'Òscar diu que sí, però que els horaris d'assaig i els viatges ho fan bastant incompatible;
- si cal fer molta tècnica amb els nens;
- com es va donar a conèixer el Cor i la seva participació en concursos;
- el sentit de l'humor durant els assaigs;
- l'empatia;
- si surten concerts o en busquen. L'Òscar destaca que sempre cal fer propaganda del cor, que no sigui que la gent es pensi que ha desaparegut;
- les programacions i quant temps abans les prepara. Òscar Boada diu que es tanquen més o menys un any i mig abans; que actualment fan quatre programes l'any i que un aspecte molt important és encarregar obres, que després queden a disposició del patrimoni coral català;
- la relació del Cor Vivaldi i d'Òscar Boada amb altres cors i entitats corals. Reconeix que ell és molt individualista i que no li agrada participar en comissions, però que les portes del Cor Vivaldi sempre han estat obertes a qualsevol director que volgués conèixer la seva manera de treballar i que només ha rebut alguns directors d'altres països.

Finalment, i tal com es va fer amb motiu de la intervenció de Ramon Noguera, es demana l'opinió de la persona amb qui comparteix la vida, Margarita Cabero, actualment mànager del Cor Vivaldi, que ens diu que el "secret" de l'Òscar és la tenacitat i l'esforç, i en destaca com a fonamental l'ofici, la vocació, la fe amb què s'hi dedica i, sobretot, el treball i la feina de cada dia, constant, tornant a començar tants cops com calgui. I el compromís amb ell mateix.



Si voleu treballar amb ell, apunteu-vos a les Jornades Internacionals de Cant Coral del mes de juliol a Barcelona. Com heu pogut veure, l'Òscar Boada hi dirigirà un taller.

La cançó popular catalana (IV)

Els rituals de la vida: infantesa

1. LES CANÇONS DE BRESSOL

Anomenem “rituals de la vida” les diferents etapes de la vida humana, amb les celebracions i el repertori que les acompanyen. Són rituals anomenats “de pas”, que es realitzen fent-los coincidir amb els moments importants de l’evolució de l’individu dins el cicle vital i social. El temps de la vida humana ens ve fortament condicionat per quatre etapes importants: naixement-infantesa, joventut-creixença, adultesa-reproducció i mort.

La primera de totes és la infantesa, i el repertori de cançons que l’acompanya presenta una doble característica: 1) les cançons, moixaines i jocs de falda que els adults adrecen als infants, especialment als nadons, i 2) les formulettes i cantarelles que els nens i nenes canten mentre juguen.

Aquesta vegada m’entretindrà en les “cançons de bressol”, les quals constitueixen el primer capítol de la interacció adult-infant. És un dels recursos que els pares tenen per a fer adormir els seus fills. Canten, tanmateix, per tal que la son s’instal·li als ulls del nen o de la nena, com si fos una realitat exterior a nosaltres. I perquè sigui així, recorren a l’ajut dels sants i de la Mare de Déu com a intermediaris.

La cançó de bressol és íntima, entranyable; és un moment dolç de la relació de l’adult amb l’infant. Tant es canta amb la criatura als braços fent-li un balanceig lleu, com col·locada en el seu llit o bressol. Antigament, els bressols estaven construïts sobre dues fustes ondulades per tal de permetre un moviment suau a dreta i esquerra que facilitava que el nen o la nena s’adormissin. Per la seva banda, la cultura de tradició oral ens ha llegat un repertori de cançons de bressol abundós i de gran qualitat musical i de literatura popular. Vegem-ne uns quants textos i melodies:⁵

Son so - ne - ta vi - ne a - qui a la vo - ra del coi -
xí, quan la so - ne - ta vin - drà el 7o - sep s'a - dor - mi - rà.

Son, soneta, vine aquí,
a la vora del coixí;
quan la soneta vindrà

⁵ Els textos i les melodies de bressol que aquí analitzaré han estat recollits en treball de camp per Josep Crivillé i Ramon Vilar, i transcrits per ells mateixos. Es poden escoltar en els següents CD de la col·lecció de la Fonoteca de Música Tradicional Catalana: sèrie 1, volum 1 (*Música de tradició oral a Catalunya*) i volum 4 (*El Bages: cançons, tonades i balls populars*).

el Josep s'adormirà.

(Recollida a Bot, Terra Alta)

Musical score for 'el Josep s'adormirà'. It consists of three staves of music in 5/8 time. The lyrics are: Son, son, vi-ne, vi-ne, vi-ne. Son, son, vi-ne als uis del noi. Si la son, son, és a-na-da, Déu li'n don-gui la tor-na-da. "Lue-go" con-se-rà a-quí a so-ta del coi-xí.

Son, son, vine, vine, vine.
Son, son, vine als uis [sic] del noi.
Si la son se n'és anada,
Déu li'n dongui [sic] la tornada.
Luego, con [sic] serà aquí,
a sota del coixí.

(Recollida a Avinyó, Bages)

Musical score for 'Sant Jau-me del co-rra-ló'. It consists of four staves of music in 3/8 time. The lyrics are: Sant Jau-me del co-rra-ló i vós san-ta An-na be-nei-ta, feu te-nir u-na bo-na son en a-ques-ta cria-tu-re-ta. El meu fill no vol dor-mir però amb la vos-tra mi-ra-de-ta ja el te-nim a-dor-mi-da la me-va cri-a-tu-re-ta. Grà-cies sant Jau-me del pe-le-grí. Per molts anys ho po-guem dir! *Bona nit i bona hora!*

[
Sant Jaume del Corraló
i vós, santa Anna beneita [sic],
feu tenir una bona son
en aquesta criatureta.

El meu fill no vol dormir,
però amb la vostra miradeta
ja la tenim adormida,
la meva criatureta.

Gràcies, sant Jaume del pelegrí.
Per molts anys ho puguem dir!

(Recollida a Artés, Bages)



Dor-miu, dor-miu lo meu fill — que a pas-quans fa-
re' la mo-na —; sant Jo-sep si-rà el for-ner,
la ver-ge la pa-na-do-ra. — Los pans que
n'hi han-ran dins — se-ran los ous de la
mo-na —.

Dormiu, dormiu, lo meu fill,
que a Pasqua us faré la mona;
sant Josep serà el forner,
la Verge, la panadora.
Los pans que n'hi haurà dins
seran los ous de la mona.
(Recollida al Molar, Priorat)

Sant Jaume, patró d'Espanya,
feu aclarir tot lo món,
que tinc la bugada estesa
i la pasta bona al forn.
Los bouets a l'abeurada
i els cantirets a la font
i la companyeta a casa,
que ploren que tenen son.
(Recollida al Masroig, Priorat)



Sant Jau-me, pa-tró d'Es-pa-nya,
feu a-cla-rir tot el món
que tinc la bu-ga-da es-te-sa
i la pas-ta bo-na al forn.
Los bou-ets a la-a-beu-ra-da
i els can-ti-rets a la font i
la com-pa-nye-ta a ca-sa
que plo-ren que te-nen son.
I la com-pa-nye-ta a ca-sa
que plo-ren que te-nen
son. Sant Jau-me, pa-tró d'Es-
pa-nya, feu a-cla-
rir tot el món.

Heus ací cinc cançons de bressol amb fesomia diferent, tant de lletra com de melodia i substància musical. Les dues primeres fan una al·lusió directa a la son i en les altres tres es demana l'ajut dels sants i de la Mare de Déu. Algun autor, com Josep Gibert, distingeix diferents tipus de cançons per a fer adormir: les “non-nons” i les cançons o “corrandes” de bressol, i fins i tot hi assenyala unes “cançons de despertar”.⁶ Les dues primeres cançons corresponen a la denominació de “non-nons” i van adreçades als nadons.

L'objectiu principal en la cançó recollida a Bot és reclamar la son perquè vingui “a la vora del coixí”, i així el nen o la nena s'adormirà (el Josep, l'Anna, el Xavier...; el nom pot variar, però és important anomenar-lo com a element identificatiu). La segona cançó, recollida a Avinyó (Bages), ens mostra la fragilitat de la son, que, un cop ha vingut, també se'n pot anar, i demana que, si ha estat així, “Déu li'n doni la tornada” i es quedi a sota del coixí, com si fos un refugi benevolent.

En canvi, les cançons de bressol pròpiament dites corresponen a un altre moment de la vida de l'infant. Ja no és un nadó i ja és capaç d'entendre mínimament el missatge que li adreça la mare o el pare amb aquella cançó. En aquest sentit dirà Federico García Lorca, en una conferència sobre *Las nanas infantiles: Nótese cómo al niño recién nacido no se le canta la nana casi nunca. Al niño recién nacido se le entretiene con el esbozo melódico dicho entre dientes, y, en cambio, se da mucha más importancia al ritmo físico, al balanceo. [...] El niño al que se canta ya habla, empieza a andar, conoce el significado de las palabras y muchas veces canta él también.*⁷

Així, doncs, les altres tres cançons presenten un contingut més diferenciats. “Sant Jaume del Corraló” fa al·lusió a una ermita d'Igualada, ja que la informant, tot i que vivia a Artés en el moment de recollir la cançó, era oriünda de la capital de l'Anoia. És una súplica una mica desesperada a sant Jaume i santa Anna, a la mirada dels quals atribueix el poder de fer venir la son a la “criatureta”. En totes les cançons de bressol sempre trobem aquesta preocupació dels pares pel benestar dels fills. No cal dir que l'agraïment als sants als quals s'intercedeix és immediat.

La cançó recollida al Molar (Priorat), “Dormiu, dormiu, lo meu fill”, té l'infant com a subjecte de l'acció de dormir, però hi és tractat amb un plural majestàtic. L'adult que canta, posa com a motivació perquè s'adormi la promesa que per Pasqua tindrà la “mona”, però no pas una “mona” qualsevol, perquè els qui la faran seran sant Josep (el forner) i la Verge (la panadora),⁸ com si fossin els padrins. És una manera indirecta d'intercedir davant d'ells perquè facin arribar la son; ahora, aquesta lletra ens descriu la tradició pasqual de la “mona” en la seva forma més antiga: la dels ous ficats dins el pa.

⁶ Gibert, Josep, *Aplec de non-nons i cançons de bressol*, Barcelona: Tip. Bosch, 1948.

⁷ García Lorca, Federico, “Las nanas infantiles”, en *Conferencias, Obras Completas*, Madrid: Aguilar, p. 54.

⁸ Panadora: dona que pasta el pa. Mot no recollit als diccionaris catalans.

La darrera cançó, “Sant Jaume, patró d’Espanya”, recollida al Masroig (Priorat), presenta un lloc comú amb moltes de semblants pròpies del Priorat i del Camp de Tarragona. Sant Jaume és un dels sants més invocats en les cançons de bressol d’aquestes terres, com també “la Mare de Déu d’agost”. Aquí, la persona que canta –una dona, de ben segur–, mentre intenta fer adormir l’infant, té el cap ocupat per moltes de les feines que encara ha de fer. A través de dues quartetes heptasil·làbiques, no es fa tant una petició de la son com l’enumeració de les ocupacions immediates que ja no poden esperar: “la bugada estesa” (que s’ha de plegar), “la pasta bona al forn” (que s’ha de vigilar), “los bouets a l’abeurada” (que ja és hora que algú els faci tornar), “els cantirets a la font” (que s’han d’omplir d’aigua) i finalment: “la companyeta”, el fill o la filla, que “ploren que tenen son”. Aquí, el fer adormir representa que és una feina feixuga, ja que impedeix fer-ne d’altres que també són urgents, i per això es demana a sant Jaume que “aclareixi” el panorama per tal que es pugui fer tot.



Les cançons de bressol, en el moment d’executar-les, precisament perquè tenen una funcionalitat molt concreta, creen un ambient màgic propi del pas de l’estat de vigília al de dormir. García Lorca hi afegeix: *Después del ambiente que ellas crean hacen falta dos ritmos: el ritmo físico de la cuna o silla y el ritmo intelectual de la melodía.*⁹ Així, entre silencis i canvis de compàs adreçats al cos i a l’oïda de l’infant, la mare o el pare trobarà el to just que agrada al nen.

Des del punt de vista musical, aquestes cinc cançons ens presenten les característiques següents:

- Melodia de tipus sil·làbic les tres primeres cançons, en les quals a una síl·laba li correspon una nota.
- Melodia de tipus neumàtic les altres dues cançons, en les quals podem observar una combinació de melodia sil·làbica i melismàtica. Això es veu en els acabaments de cada vers.
- El comportament rítmic d’aquestes cançons va des de la regularitat de tipus binari de “Son, soneta, vine aquí” a la complexitat rítmica de les altres. Així, trobem compassos d’amalgama (5/8) a “Son, son, vine, vine, vine” i combinacions de compassos binaris i ternaris a “Sant Jaume del Corraló”. Per una altra banda, “Dormiu, dormiu, lo meu fill” es manté dins una regularitat rítmica ternària amb un tempo molt moderat i expressiu. I la riquesa rítmica tan plena de matisos de la cançó “Sant Jaume, patró d’Espanya” s’ha transcrit tenint en compte la corxera com a valor de base, organitzada en conjunts d’1, de 2 i de 3 pulsacions.

Aquesta diversitat rítmica li ve, tal com ja s’ha dit, de la funció que té aquest tipus de cant. La interacció adult-infant decideix els silencis, les repeses melòdiques, l’allargament de certes síl·labes, el balanceig físic; en definitiva, el ritme a través del qual l’infant trobarà el punt d’endormiscar-se.

⁹ Ibid., pàg. 53.

Els dissenys melòdics d'aquestes cançons tenen forçosament un aire repetitiu per la funció a què van destinades. De tota manera, les seves frases presenten una certa riquesa d'inflexions de veu que són expressió de la tendresa envers l'infant. Això es veu especialment en la cançó "Sant Jaume, patró d'Espanya". L'àmbit musical sol ser reduït, bàsicament de 4a. i de 5a., tot i que eventualment pot ser de 7a.



Des del punt de vista de l'organització melòdica, podem formular, de cada una d'aquestes cançons, les observacions següents: A "Son, soneta, vine aquí", la seva aparent fesomia tonal major amaga un estadi evolutiu dels arcaics sistemes pentàfons. "Son, son, vine, vine, vine" està organitzada en tonalitat major (sol M), com així mateix "Sant Jaume del Corraló" (do M). En canvi, la cançó "Dormiu, dormiu, lo meu fill" està organitzada sobre el mode de mi, el qual es fa evident amb l'alteració del tercer grau (el sol sostingut). Finalment, "Sant Jaume, patró d'Espanya", arquetípic cançó de bressol per la seva línia melòdica, també està organitzada sobre el mode de mi que cromatitza el tercer grau (escala andalusa).

La cançó de bressol harmonitzada per a cor

De la mateixa manera que en els altres articles escrits anteriorment en aquesta revista sobre la temàtica de la "cançó popular", i a causa del fet que el primer consumidor d'aquesta edició és persona vinculada al cant coral, creiem que val la pena d'oferir, ni que sigui com a guia, algunes versions corals que s'han fet de les cançons de bressol. No és que hagi estat un repertori gaire arranjat per a quatre veus, però, en canvi, sí que els autors que ho han fet s'hi han mirat i han intentat crear amb les veus mixtes o iguals, i a vegades amb algun instrument acompanyant, un ambient adequat a la intimitat que aquest repertori demana.

Fent una cerca, doncs, pels catàlegs d'obres de la FCEC, de les edicions MF i del recull de peces anomenat *Ressons de l'Al-Andalus*, assenyalo, entre d'altres, les composicions següents:

Edicions MF

Número	Autor /Arranjador	Títol /Començament	Procedència	Form.coral	Observacions
1012	J. Brahms	<i>Cançó de bressol</i>	Alemanya	4 v. m.	
1205	J. Bouvard	<i>Fes non non</i>	Polònia	4 v. m.	
1308	M. Oltra	<i>Sant Joan, feu-lo ben gran</i>	Catalunya: Camp de Tarragona	4 v. m.	Acompanyament de guitarra
1406	Pare Donostia	<i>Buba ñiñaño</i>	País Basc	4 v. m.	
1529 i 1407	D. Mercadal	<i>Els ocellets</i>	Menorca	4 v. m.	
1227	M. Oltra	<i>No, ni, no</i>	Mallorca	4 v. m.	Dins l'obra <i>Set nadalenques populars</i> Acomp. de piano

Edicions de la FCEC

Número	Autor /Arranjador	Títol /Començament	Procedència	Form.coral	Observacions
112	J. Lamote de Grignon i Apel·les Mestres	<i>L'àngel de la son</i>	Catalunya	1 veu i piano ----- 4 v. m.	Arranjament i versió lliure de Frederic Olle
128	J. Homs	<i>Cançó de bressol</i>	Catalunya	3 veus blanques	

Ressons de l'Al-Andalus¹⁰

Número	Autor /Arranjador	Títol /Començament	Procedència	Form.coral	Observacions
Pàg. 17	Lluís Guzman	<i>La dida</i>	Catalunya: les Avellanes (Noguera)	4 v. m.	
Pàg. 27	Xavier Puig	<i>Non, non, canta la mare</i>	Catalunya: Organyà (Alt Urgell)	4 v. m.	Acompanyament de piano
Pàg. 27	Xavier Puig	<i>Lo infant no pot dormir</i>	Catalunya: Aitona (Segrià)	4 v. m.	Ajunta en una mateixa peça dues cançons de bressol.

Finalment, també voldria assenyalar dues cançons de bressol no editades per ara, la procedència de les quals és de les Illes. La primera és de Menorca i porta per títol "Hora baixa", arranjada per Josep Crivillé i per a una formació coral de quatre veus mixtes, solista i acompanyament de piano. I la segona és de Mallorca: "Vou, veri, vou", arranjada per Lluís M. Millet per a quatre veus mixtes.

No és el moment de fer, a causa de l'extensió de l'article, una anàlisi aprofundida de cada una d'aquestes composicions. La riquesa de llenguatge musical que en conjunt aporten, demana un estudi específic i la presentació d'un altre treball que ens faci veure com d'una simple melodia popular s'arriba a construir una arquitectura vocal rica de colors harmònics que ajuden a crear l'ambient adequat a aquest repertori tan funcional.

¹⁰ *Ressons de l'Al-Andalus*, projecte del Cor de Cambra de l'Auditori Enric Granados de Lleida, editat per Laureà Vicedo, Alfons Guiu, Núria Puig i Xavier Puig, 2009.

Homilia de Mn. Valentí Miserachs a la Trobada de cors gregorians a Castelló d'Empúries¹¹

L'homilia d'avui tindrà un caràcter excepcional, donada la circumstància, també excepcional, de la presència de tantes corals gregorianes en aquesta solemne eucaristia. Aprofito aquesta ocasió per a llegir-vos, per primera vegada en català, una bona part del discurs que vaig pronunciar el dia 5 de desembre del 2005 a l'Aula del Sínode, al Vaticà, en el curs de la Jornada de la Música Sacra organitzada per la Congregació del Culte Diví, i que tenia per títol "Cant gregorià i participació de l'assemblea. Possibilitat i condicions per a un nou llançament". Tothom el considerarà com una mena de manifest a favor del cant tradicional de l'Església catolicoromana, i és per això que l'ocasió d'avui em sembla magnífica i feta com l'anell al dit per a donar-lo a conèixer a la nostra gent.

Que l'assemblea dels fidels en la celebració dels sants misteris, especialment en la Missa, participi bo i cantant en gregorià les parts que li corresponen, no sols és possible, sinó sobretot desitjable. No es tracta d'una opinió meua, és el pensament de l'Església. Només cal fer una ullada a la documentació que va des del *motu proprio Inter sollicitudines* de sant Pius X fins als nostres dies, passant per Pius XII i el Vaticà II i acabant amb el quirògraf *Mosso dal vivo desiderio* de Joan Pau II, commemoratiu del centenari del document cabdal de sant Pius X (1903-2003). El recent sínode de bisbes fa una al·lusió important a aquest tema quan exhorta els sacerdots a "saber valorar el cant gregorià, sense menystenir la possibilitat que els mateixos fidels siguin educats en aquest sentit": una expressió que, si d'antuvi pot semblar restrictiva, de fet expressa un desig que ha de tendir a la seva realització. (I avui, a Castelló, tenim la prova evident que no es tracta d'un somni!)

Les ensopegades d'aquests quaranta anys de postconcili

Les motivacions d'un tal auspici es poden demostrar amplament, fins i tot amb clara evidència. És de fet incomprensible el que ha passat durant aquests llargs quaranta anys de postconcili, sobretot en els nostres països llatins, pel que es refereix al bandejament quasi absolut del llatí i del cant gregorià. Incomprensible i lamentable. El llatí i el cant gregorià, íntimament units a les fonts bíbliques, patristiques i litúrgiques, formen part d'aquella "*lex orandi*" que s'ha anat forjant en l'arcada de quasi vint segles. Com és que s'ha practicat una amputació tan greu sense pensar-s'hi gaire? Calia "*haec facere et illa non omittere*", és a dir, obrir-se a les noves situacions, en el solc, però, de la tradició. Seria com tallar les arrels, avui que d'arrels tant es parla. Apagant de cop i volta una tradició de pregària que s'havia anat formant en dos mil·lennis, s'han creat les condicions favorables a una heterogènia i sovint anàrquica proliferació de nous productes que, en la majoria dels casos, no han sabut o no han pogut posar arrels en la irrenunciable tradició

¹¹ Vegeu a l'apartat Equip tècnic la crònica de la Trobada i a Catalunya Coral la del concert dels cors gregorians

de l'Església, arrossegant com a fatal conseqüència no sols un empobriment general, sinó un perjudici que costarà molt de reparar, i això en el cas que hi hagi una efectiva voluntat de posar-hi remei.



Restituir a l'assemblea la part de cant gregorià que li correpon

El cant gregorià de l'assemblea no sols pot, sinó que cal que sigui restablert, al costat del cant dels ministres i de la *schola*, si volem un retorn a la serietat de la litúrgia i a les característiques de santedat, art veritable i universalitat que haurien de resplendir en qualsevol música litúrgica digna d'aquest nom, tal com ensenya sant Pius X i tal com el Concili i Joan Pau II no han fet altra cosa que ratificar. Com podrien unes cantilenes insulses, infectades per la música lleugera, reemplaçar la noble solidesa de les melodies gregorians, àdhuc les més senzilles, capaces, però, d'eleva el cor del poble a les regions celestes?

Hem subestimat el poble en la seva capacitat d'aprendre, l'hem quasi obligat a oblidar les melodies gregorians que sabia, en lloc d'ampliar-ne i aprofundir-ne el coneixement, tot acompanyant-lo amb una adient instrucció sobre la significació dels textos; en canvi, l'hem farcit de banalitat. Tallant així el cordó umbilical de la tradició, hem obtingut el resultat que a molts dels nous "compositors" en les llengües vives, suposant benignament que estiguin suficientment preparats, els manqui aquell "humus" indispensable per a escriure en consonància amb l'esperit de l'Església.

Hem menystingut –ho repeteixo– la capacitat d'aprendre que té el poble. És natural que no se li pugui demanar que aprengui i canti tot el repertori; aquesta ha estat precisament una "distorsió" de la justa participació que es demana a l'assemblea, com si, en matèria de cant litúrgic, el poble hagués de ser l'únic protagonista de l'escena. Respectem l'ordre de les coses: que el poble canti allò que li correspon, però respectem igualment el paper de la *schola*, del cantor, del salmista i, naturalment, del celebrant i dels altres ministres, tot i que sovint els costi de cantar. Tal com posava en relleu Joan Pau II en el citat quirògraf, "del bon coordinament de tots –sacerdot i diaca, acòlits, lectors, salmista, *schola cantorum*,

músics, cantor, assemblea—, en neix aquell clima espiritual que fa que el moment litúrgic sigui verament intens, participat i fructuós".

Volem un nou llançament del cant gregorià de l'assemblea? Comencem per les aclamacions, el Pater noster, els cants de l'ordinari de la Missa, especialment el Kyrie, el Sanctus i l'Agnus Dei. En molts indrets, el poble coneixia —o coneix encara, gràcies a Déu— el Credo III, l'ordinari de la Missa VIII (*de Angelis*) i moltes coses més encara. Com sabia també el "Pange lingua", la "Salve Regina" i altres antífones. L'experiència ensenya que el poble, només convidant-l'hi, canta de bon grat la *Missa Brevis* i altres melodies gregorianes fàcils vers les quals sent una mena d'inclinació connatural, encara que les canti per primera vegada. Si acostumem el poble a cantar el repertori gregorià que li escau, l'haurem entrenat per a aprendre els cants nous en la llengua del país, aquells cants, diguem-ho tot, que siguin dignes d'estar al costat del repertori gregorià, al qual correspon de dret el primer lloc.

Condicions per a un nou llançament

Cal una acció educativa perseverant —aquesta és la primera condició—, cosa que sovint els sacerdots negligim, sempre a punt de triar la solució que impliqui el mínim esforç. O fins i tot preferim fer pessigolles a l'orella amb melodies "plaents", sense excloure rascaments de guitarres més o menys barroers, oblidant que, tal com observava agudament el patriarca Sarto en la carta al clergat de Venècia, el "plaer" no ha estat mai un criteri vàlid de discerniment en matèria de coses sagrades.

Cal, doncs, un bon treball de formació. I com podríem formar el poble si nosaltres, clergues, som els primers a ser deficitaris de formació? Fa molts anys, massa, que manca als nostres estudiants, religiosos i religioses, una veritable formació en la tradició musical de l'Església; més encara, manca la més elemental formació musical. Sant Pius X va entendre de seguida, i amb ell tot el magisteri posterior de l'Església, que qualsevol acció reformadora esdevé impossible si no recolza en una formació adient. Un dels fruits més substanciosos del *motu proprio* fou l'erecció del Pontifici Institut de Música Sacra, que tot just acaba de celebrar el centenari de la fundació (1911-2011) i que ha vist passar per les seves aules en aquests cent anys més de tres mil alumnes. Però, llevat d'algunes honorables excepcions, no s'ha fet més aviat general l'*a priori* que el cant gregorià era cosa superada i que valia més desar-lo a les golfes?

Quin error tan greu! Gosaria dir que, sense el cant gregorià, la música d'església queda mutilada; més ben dit, que no hi pot haver autèntica música d'església sense cant gregorià. Els grans mestres de la polifonia són encara més grans quan es basen en el cant gregorià, manllevant-ne la temàtica, la modalitat i la llibertat rítmica. A causa d'aquest esperit que informava llur refinada tècnica, afegint-hi la fidel adherència al text sagrat i al moment litúrgic, han estat grans Palestrina, Lasso, Victoria, Guerrero, Morales i molts d'altres, també de casa nostra. Els millors compositors moderns han fet del cant gregorià la substància de la música pròpia, i no sols en composicions de gran abast, sinó també en crear noves melodies, tant per a la litúrgia com per als actes de devoció. El veritable cant popular tant més serà vàlid i substancios com més i millor s'inspiri en el cant gregorià; així ho entengueren els nostres Millet, Romeu, Nicolau i tants d'altres. Com podríem escometre la creació d'un repertori de qualitat per a la litúrgia, també en la llengua del poble, si els compositors no coneixien el cant gregorià,

arribant de vegades a la presumpció de no voler-lo conèixer, bo i preferint altres models que sovint no tenen altra aspiració que la de ser una transposició en ambient sacre de la música ordinària de consum?

La formació madura amb la pràctica

La millor escola per a posseir un repertori, per a penetrar-ne els secrets, és practicar-lo vivament. Nosaltres, generació pont entre l'antic i el modern, encara vam tenir la sort d'experimentar-ho; però darrere nostre va caure sobtadament el teló. Per què hauríem de ser tan refractaris a restaurar, totalment o parcial segons els casos, la missa en cant gregorià i en llatí? Les generacions d'avui són tal vegada més ignorants que les d'ahir? L'Església ho desitja; com és que ens manca el coratge de "convertir-nos"? El cant gregorià no ha de romandre en l'àmbit de l'acadèmia o del concertisme o dels enregistraments discogràfics, no ha d'esdevenir una mòmia o una peça de museu, sinó que ha de tornar a ser "cant viu", també de l'assemblea, que hi trobarà l'equilibri de les seves tensions espirituals més fondes i es sentirà de veritat "poble de Déu". És hora de deixar de banda dubtes i dilacions: que de les catedrals i esglésies majors, dels monestirs i convents, dels seminaris i cases de formació religiosa, en vingui el lluminós exemple que acabi encomanant a les parròquies i comunitats particulars el gust per la bellesa suprema del cant propi de l'Església!

Cant gregorià i inculturació

I el cant gregorià ressonarà persuasiu i obrarà el prodigi d'amalgamar el poble en un sentit autèntic de catolicitat. I l'esperit del cant gregorià informarà les composicions noves de trinca i guiarà amb el veritable "*sensus Ecclesiae*" els esforços que cal fer amb vista a una recta inculturació. És més: gosaria dir que les melodies de les diverses tradicions locals, començant pel nostre meravellós repertori de cant popular fins a arribar a països llunyans i de cultura ben diferent de la nostra, són melodies emparentades amb el cant gregorià. També, doncs, en aquest sentit es pot ben dir que el cant gregorià és autènticament universal, que es pot proposar a tothom i que té la capacitat de fer de lligam, d'amalgama, bo i respectant la unitat i la pluralitat. D'altra banda, són precisament aquests països llunyans, aquestes cultures que tot just treuen el cap a l'horitzó, els cridats a ensenyar-nos l'amor vers el cant tradicional de l'Església. Aquestes joves comunitats, al costat de l'ajuda ministerial que ja estan donant a les nostres velles i cansades esglésies, ens haurien de restituir la consciència i el sa orgull de reconèixer, també en l'aspecte musical, de quina roca hem estat tallats! Tant de bo que així sigui!



Segur que la nostra fe i la pràctica religiosa d'aquest país en sortirien revitalitzades i enrobustides. La Jornada Gregoriana de Castelló d'Empúries ha de ser una fita important en aquest pacient itinerari de renovellament espiritual.

Valentí Miserachs Grau, prev.

Calaix de música

Llibre

Requetetxec

Josep M. Mayol & Maria A. Pujol

Edicions de la Generalitat de Catalunya, Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, octubre del 2011.

219 pp. DIN A4.

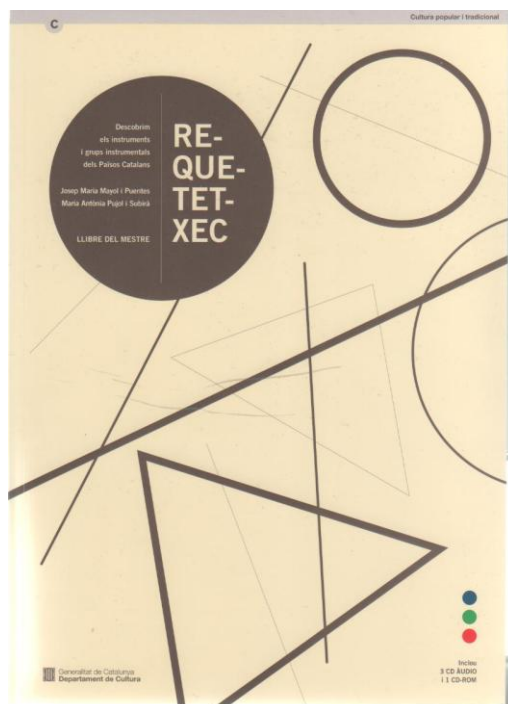
Rere aquest títol, potser un xic rebuscat, els autors ofereixen un material didàctic orientat a ensenyar música als alumnes de tot el cicle de primària a partir la música tradicional i popular dels Països Catalans: cançons i danses, instruments i grups instrumentals. El que tenim sobre la taula és el *Llibre del mestre*, que es completa amb una col·lecció de fitxes per a la mainada i tres CD que inclouen exemples musicals d'allò que s'hi explica.

El motiu d'aquesta aproximació innovadora a l'ensenyament dels fonaments de la música radica, segons els seus autors, en l'absència gairebé absoluta de música tradicional i popular que detecten en els programes habituals de didàctica musical a primària. Aclareixen, en la introducció, que no pretenen en absolut substituir el material actual, sinó complementar-lo.

L'índex, d'ampli ventall, comença amb els instruments tradicionals de percussió (tabals, campanes) i acaba amb els grups de rock i la música electrònica, passant per la veu humana sola o en grup (havaneres, cors), els instruments característics (flabiol, gralla, tenora, etc.) i els conjunts en què sonen aquests instruments (la cobla, les colles de grallers, els grups de folk, les orquestres de ball, etc.).

El material està molt pensat, molt treballat i també ben editat. Cada unitat proposa unes activitats concretes en forma d'audicions (d'aquí ve la presència dels CD) que sovint impliquen una certa participació dels alumnes, sigui portant la pulsació, cantant o participant en coreografies senzilles, i inclou una fitxa que han d'omplir els alumnes i que conté preguntes relatives al tema treballat.

El gènere dels instruments proposats limita una mica –i aquí potser hi ha un cert handicap– la participació directa dels alumnes a l'hora de tocar la música que treballen. La mainada sol tocar flautes de bec, de vegades xilòfons, i fins i tot instruments de tecla, a més de la percussió, però no hi ha cap possibilitat que toquin una xirimia, una cornamusa o una tenora. Ni tan sols veuran aquests instruments, només la imatge impresa.



Aquesta limitació s'estén, salvant excepcions, al mestre. Tots els mestres de música toquen algun instrument, i sovint més d'un, però en poques ocasions serà un dels que es proposen en aquest material.

Es pot objectar que els alumnes tampoc no veuen ni toquen violoncels o trombons. Cert, però la didàctica habitual procura ensenyar els rudiments de la música de forma genèrica, mentre que aquí s'especifica.

També es podria discutir el concepte de "proximitat" al nen de la música tradicional i popular, en contraposició a la resta de gèneres musicals. És, en la meua immodesta opinió, un concepte relatiu, subjecte tant a la història (músiques de caire rural en desús des de fa dècades) com a la geografia (els nens de la Cerdanya no estan gaire avesats al folklore menorquí).

A banda d'això –alguna pega ha de trobar el crític per a ser digne d'aquest nom–, penso que és un bon treball, fet a consciència, i que, efectivament, cobreix una llacuna. Em plauria molt que gaudís d'una bona entrada a l'àmbit escolar.

Pep Solé

Editorials musicals

Brotos i Mercadal

En nom de Brotos & Mercadal Edicions Musicals, us presentem les darreres novetats d'aquesta firma pel que fa a obres per a cor.

Salvador Brotos: *Tribut a Raimon*, per a banda simfònica i cor mixt

Tribut a Raimon, originalment per a orquestra, és conseqüència d'un encàrrec formulat l'any 2003 per Antoni Perera per a la celebració del vintè aniversari de TV3 i Catalunya Ràdio.

L'obra vol ser un homenatge al cantautor de Xàtiva i encadena quatre de les seves cançons més conegudes amb ponts musicals adients. S'inicia amb una introducció llunyana que insinua el tema d'"Al vent", que es presenta a continuació amb tota la seva brillantor i ritme. Després d'una transició, segueix "D'un temps, d'un país" quasi a ritme de sardana. "Veles e vents", a compàs ternari, ofereix el seu gran lirisme expansiu, per a enllaçar amb l'ambient planyívol de "Jo vinc d'un silenci". Un altre pont, com el de la introducció, ens conduirà de nou a la música d'"Al vent", aquesta vegada fusionada amb "Jo vinc d'un silenci", tot arrodonint un final ben brillant.

L'any 2010, Manel Barea demanà al compositor de fer-ne una versió per a banda i cor mixt a fi que l'obra pogués arribar a més gent.

Salvador Brotos: *Nadales catalanes*, per a cor i orquestra

Escrita durant l'estiu del 1998, *Nadales catalanes* és una composició per a orquestra basada en vuit conegudes cançons nadalenques. Les nadales són presentades l'una rere l'altra, harmonitzades lliurement i enllaçades per curtes transicions musicals. Per raons de contrast, tempo, caràcter i tonalitat, les nadales hi apareixen en l'ordre següent: "A vint-i-cinc de desembre", "El petit vailet", "El



noi de la mare", "El desembre congelat", "Sant Josep i la Mare de Déu", "A Betlem me'n vull anar", "L'àngel i els pastors" i "El cant dels ocells".

En esvair-se l'ambient recollit, íntim, que deixa "El cant dels ocells", comença una gradació ascendent sobre temes presentats anteriorment que ens porta a un espai culminant en què es mesclen tres cançons: "El noi de la mare" als trombons i les trompes, "El desembre congelat" a la corda i "A Betlem me'n vull anar" al vent fusta sonen simultàniament en un teixit orquestral apoteòsic. Per a culminar aquesta coda, una brevíssima referència a "La santa espina" rubrica l'esperit de l'obra.

També n'hi ha una versió per a cor i piano, arranjada a petició del Cor Vivaldi. En aquesta nova edició en presentem la versió per a cor i orquestra, resultat de la combinació de les dues versions anteriors (l'original per a orquestra i la versió per a cor i piano).

En cas de ser interpretada per un cor infantil, és recomanable que a l'hora de cantar la coda final el cor se situï a la part davantera de l'escenari perquè pugui sobresortir de la potent orquestració.

Agustí Cohí Grau: *Ángelus*, per a cor mixt i orgue (o orquestra)

Obra fins ara inèdita d'aquest prolífic compositor, que enguany celebra el norantè aniversari. Es tracta d'una obra religiosa que l'autor va escriure l'any 2009, motivat pel seu desig de compondre una peça dedicada a la Mare de Déu. D'aquesta obra en trobareu l'edició per a cor i orgue i la versió per a cor i orquestra.

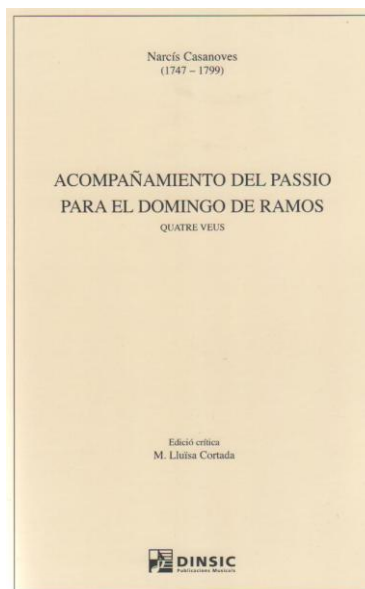
DINSIC

L'Editorial DINSIC publica una partitura de Narcís Casanovas (Sabadell, 1747-Montserrat, 1799), *Acompañamiento del Passio para el Domingo de Ramos*.

El pròleg és de l'organista Maria Lluïsa Cortada, que ha trobat aquesta partitura en una de les seves darreres recerques a la Biblioteca de Catalunya.

La prologuista considera aquest músic com "una de les figures més il·lustres de la segona part del XVIII per la seva talla, categoria i aportació a la música catalana".

Per al Diumenge de Rams encara teniu temps d'aprendre-us-el: només té 24 pàgines...

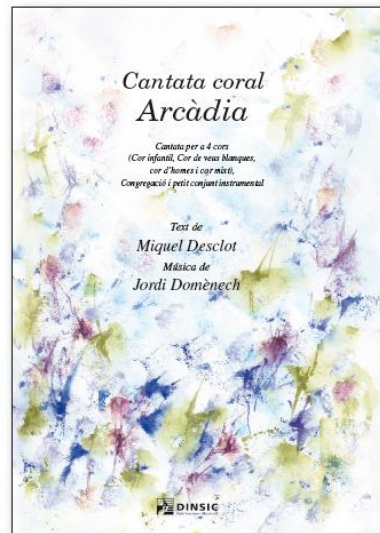




Cançons per a cor i guitarra

Josep Maria Pladevall

Suite per a cor de quatre veus mixtes amb acompanyament de guitarra

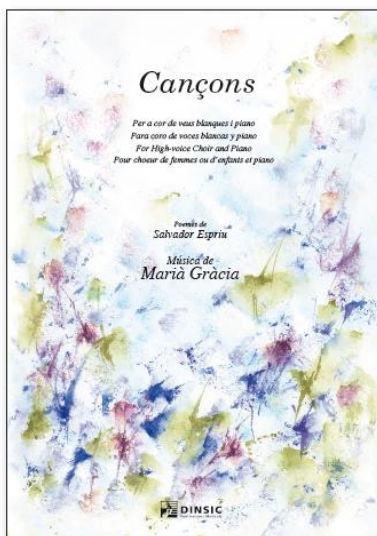


Cantata coral Arcàdia

Jordi Domènech

Text: Miquel Desclot

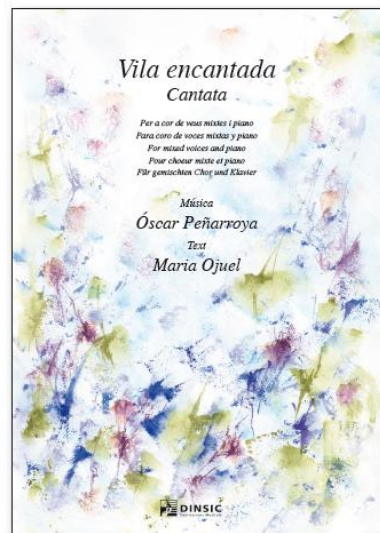
cor infantil, cor de veus blanques, cor d'homes, cor mixt i congregació amb conjunt instrumental



Cançons

Marià Gràcia

Suite Per a cor de veus blanques amb acompanyament de piano



Vila encantada

Óscar Peñarroya

Cantata per a cor de veus mixtes amb acompanyament de piano

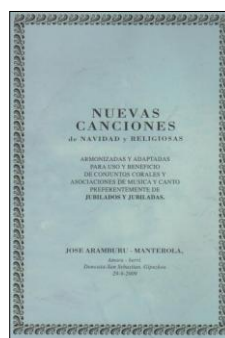
Altres edicions

Partitures arribades del País Basc

Editats per la llibreria Monterola de Donosti, ens han arribat quatre volums de partitures que contenen cançons de Nadal, populars i d'altres gèneres, dedicades d'una manera especial a cors de persones jubilades. La selecció és de José Aramburu.

Si us interessa examinar-les, les tenim a la FCEC. Són:

- *Canciones para Navidad*
- *Nuevas canciones para Navidad*
- *Seguidillas i Euskal Kantak*
- *Nuevos cuplés y varias seguidillas*



Coro Universitario de Sant Yago. València

Amb motiu del seu 35è aniversari, el Coro Universitario Sant Yago ha encarregat cinc nades per a cor als autors A. Blanquer, J. R. Gil-Tàrrega, R. Sánchez Mombiedro, J. L. Martínez i D. Gálvez i les ha publicades amb el títol de *Cinco piezas de Navidad*. També les podeu veure a la FCEC.



Instituto Nacional de Música Ibérica

L'Institut Nacional de Música Ibérica ha editat la composició *Variations sur l'homme armé*, de David Gálvez Pintado. És una obra que li va encarregar el III International Monteverdi Choir Festival de Esztergon i Budapest (Hongria). Està escrit per a doble cor, cor infantil, soprano, baríton i percussió. La podeu examinar a la FCEC.



Obres corals italianes

Contemporaneamente és un recull de composicions per a coral inèdites que la Corale Zumellese, del municipi de Mel (Itàlia), ha demanat a vint-i-un reconeguts músics italians i un d'espanyol – Javier Busto – amb motiu del 40è aniversari de la creació de la coral i que ha publicat en un volum editat amb molta cura. També el tenim a la FCEC, si el voleu veure.



Coses que passen

Concert Coral amb solo d'helicòpter

En el 32è Festival Coral Catalunya Centre, el darrer concert va ser acompanyat per un baix continu molt especial: el motor d'un helicòpter que va aterrar just al costat de l'auditori de Puig-reig, on se celebrava, per traslladar a l'hospital una persona que acabava de patir un infart. Només va faltar que l'helicòpter entrés a la sala. Això va passar mentre cantava la Capella de Música Burés de Castellbell i el Vilar.

Les Tarragona-Pécs Girls

Ana Osanz, Neus Torres i Janet Riambau, del Cor Ciutat de Tarragona, i Rosa Chillón, del Cor Adagio, també de Tarragona, van anar a la Setmana Cantant de Pécs (Hongria). Van participar en el taller "Swing and Sweet", que dirigia Robert Sund. Queda clar que el fotògraf es va enamorar de les noies i els va fer la foto que veieu. Mesos més tard, quan es va celebrar l'assemblea d'Europa Cantat a Torí, la ciutat de Pécs es va presentar per acollir el Festival Europa Cantat del 2015 i, entre altres elements, va repartir un fullet descriptiu de les meravelles de la ciutat... a la portada del qual apareixien les "Tarragona-Pécs Girls"!



La ciutat de Pécs s'ha afillat les nostres cantaires. Sap el que es fa, aquesta ciutat. No trobeu que es mereix organitzar l'Europa Cantat del 2015?

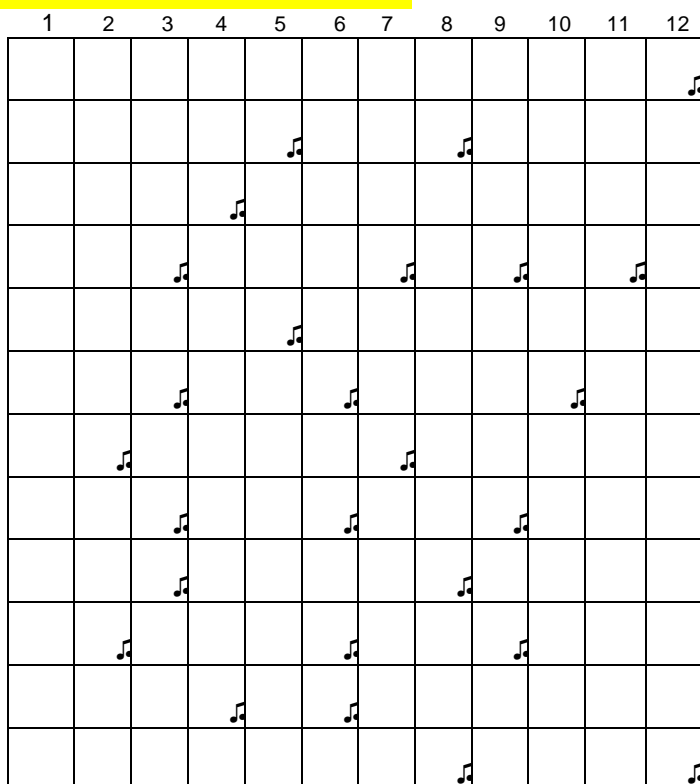
Ai, les traduccions!!!

Un diari explicava això:

*"Invitado por la alcaldesa de Matadepera, Mireia Solsona, el ex-director del Cor Montserrat de Terrassa, Joan Casals i Clotet, visitó las obras de la Escola de Música Frederic Mompou, junto al pabellón polideportivo. Casals fundó la enidad musica de Terrassa en 1966, dentro de los ambientes musicales de la ciudad. El **corazón** es miembro de la Federació Catalana d'Entitats Corals y desde 1973 forma parte del movimiento internacional de Juventudes Musicales (...)*

Traducció automàtica? Ningú no se l'ha mirat? No hi calen comentaris...

Encreuats musicals



- 1 La princesa iraquiana d'en Rimski.
- 2 Compositor català contemporani.//Precedeix el dos i tres.//Vomita a contravent.
- 3 Resa 60 minuts.//La infantil de la Sant Jordi.
- 4 La empordanès.//Deïtat domèstica romana.//Fa por.//Mi.//La.
- 5 Escullo un conjunt de 3 músics.//Anacrusi que ha perdut el do.
- 6 Ho diem quan van mal dades.//Ràdio Krakòvia.//La-re-mi.//Tot correcte als USA.
- 7 Mil.//Rei shakespearia i operàtic.//Trec veu.
- 8 Mag cavallfortenc.//Lira afònica.//Au.//Vot invers.
- 9 Versió original.//En Presley retallat, com tot.//En Nevsky ja no és qui.
- 10 Un romà ert.//L'Encarnació a casa.//Els dos perduts.//Rock havent perdut un do.
- 11 Germana de la mare.//Fa.//Caprici que ha perdut un do, per variar.
- 12 Marimba petita.//Ni bé ni malament.

Harmòniques:

- 1 L'amic Dimitri.
- 2 El que complica els assaigs.//Allò que perdem.//Dos romans erts.
- 3 Lleta de la 'BC'.//Un altre romà ert.//Escaire.//És necessari.
- 4 Helena Soler.//Mena de sirena fluvial germànica.//Boca de cantaire.
- 5 Mi.//La.//El Boris baix.
- 6 Compositor de sardanes.//Frullato.//Volt.//La boca del cantaire.
- 7 Sinó que.//Sodi.//Allò que som va amunt.
- 8 La darrera.//Quadern sense la contraportada.//Carles Prats.
- 9 Així sonen les notes llop.//Propulsor naval.//Normal.//Rap afònic.
- 10 Expressàveu.//Sons gairebé celestials.
- 11 Com està el romà d'aquests encreuats?//En veu baixeta.
- 12 En Piotr Iliitx de la "Patètica".

Pep Solé

012

La Generalitat t'ajuda en tot moment

Més que un número,
un munt de solucions.

Consultes, tràmits, queixes i suggeriments

Per telèfon

012 24h al dia
tots els dies de l'any.

Per Internet

Contacte
gencat.cat/contacte

Oficina Virtual de Tràmits
gencat.cat/ovt

Presencialment

Oficines d'Atenció Ciutadana
a Catalunya:

Barcelona

Carrer de Sant Honorat, 1-3
T. 93 402 46 67

Cerdanya

Plaça del Rec, 5 Puigcerdà
T. 972 88 03 11

Girona

Plaça de Pompeu Fabra, 1
T. 872 975 000

Lleida

Carrer de Lluís Companys, 1
T. 973 70 35 00

Tarragona

Carrer de Sant Francesc, 3 entl.
T. 977 23 65 59

Terres de l'Ebre

Carrer Jaume I, 2-4 Amposta
T. 977 70 53 19

Serveis d'informació

Al mòbil

Accedeix als serveis
de gencat.mobi:
El temps, trànsit,
rodalies, mou-te...

A Twitter

Segueix @012
per conèixer la informació
de la Generalitat
i fer-hi consultes.

 **012**
www.gencat.cat

Establiment 012. Centre 012
Tràmits per telèfon: 012 012

 **Generalitat
de Catalunya**

DIBUSmusic

8º CONCURSO DE DIBUJO

Puedes ganar
Teclados CASIO
guitarras eléctricas Rochester
Pianos Prívia

PLAZO:
 Hasta el 15
 de Mayo de
 2012

SOPORTE:
 Papel
 DIN A4

EL TEMA:
 Niños tocando
 instrumentos

TÉCNICA:
 La que tú elijas

Presenta
 Tus Dibujos

ume unión musical

www.unionmusical.es
www.outletmusical.net

BARCELONA		C. Clat. Baricentro		Sants, 304		C. Clat. les Glòries		C. Clat. La Farga		UME SABADELL		MÁLAGA	
Muntaner, 300		08020 BARCELONA		DE VALLES		93 446 24 43		Diagonal, 200		08091 BARCELONA		Cuatrecas, 1	
93 200 91 00		93 718 97 91		93 718 97 91		93 446 24 43		08091 L'HOSPITALET DE LL.		93 753 95 32		29002 MÁLAGA	
ume.muntaner@unionmusical.es		ume.baricentro@unionmusical.es		ume.sants@unionmusical.es		ume.glories@unionmusical.es		ume.lafarga@unionmusical.es		ume.sabadell@unionmusical.es		ume.malaga@unionmusical.es	
MADRID		Arenal, 16		La Paz, 13		Callen de Centro, 34		C. Clat. Nuevo Centro		SEVILLA		ZARAGOZA	
Hermosillo, 73		28004 MADRID		46003 VALENCIA		46001 VALENCIA		Pío XII, 6		Rúa Colado, Ed. Hspal.		Fernando el Católico, 19	
28009 MADRID		28009 MADRID		46003 VALENCIA		46001 VALENCIA		46009 VALENCIA		41009 SEVILLA		50006 ZARAGOZA	
91 435 89 89		91 435 38 77		91 445 29 97		96 339 58 68		96 307 33 30		Tel. 954 51 18 37		Tel. 976 339 939	
ume.hermosillo@unionmusical.es		ume.carrera@unionmusical.es		ume.arenal@unionmusical.es		ume.lapaz@unionmusical.es		ume.gastro@unionmusical.es		ume.sevilla@unionmusical.es		ume.zaragoza@unionmusical.es	
HERNÁNDEZ		HERNÁNDEZ		HERNÁNDEZ		HERNÁNDEZ		HERNÁNDEZ		HERNÁNDEZ		HERNÁNDEZ	
Calle...		Calle...		Calle...		Calle...		Calle...		Calle...		Calle...	
91 435 89 89		91 435 38 77		91 445 29 97		96 339 58 68		96 307 33 30		954 51 18 37		976 339 939	
ume.hernandez@unionmusical.es		ume.hernandez@unionmusical.es		ume.hernandez@unionmusical.es		ume.hernandez@unionmusical.es		ume.hernandez@unionmusical.es		ume.hernandez@unionmusical.es		ume.hernandez@unionmusical.es	

Colaboran:



CANTA AL MAR FESTIVAL CORAL INTERNACIONAL

CALELLA/BARCELONA, ESPAÑA

DEL 17 AL 21 DE OCTUBRE

2012



- Un nuevo concurso y festival de coros en la costa mediterránea española, que une las vacaciones con la pasión por la música
- Programa individual a elegir por cada coro
- Proximidad a Barcelona, con sus atracciones turísticas famosas mundialmente
- Evento culinario culminante:
Fiesta de la amistad – una fiesta de clausura con paella y sangría
- Conciertos de convivencia por las calles y plazas de Calella
- Concurso para coros de diferentes tipos, además de folclore, música sacra, pop y jazz
- En 2012, el lugar de encuentro para los coros: sol, playa, mar, cantar en compañía, festejar y conocer otras naciones con sus tradiciones.

Podrá encontrar más
información en:

www.interkultur.com

E-mail: mail@interkultur.com

Phone: +49 (0) 6403 - 956525

Escanea el código
QR para obtener más
información



AN INTERKULTUR EVENT

Ajuntament
de Calella